

MAGYAR NÉP

KÉPES HETILAP

Előfizetési árak:

évi	130 L.
hártrévi	70 L.
hatrévi	40 L.
számszáma	3 L.

Főszerkesztő:
GYALLAY DOMOKOS

Szerkesztő:
PETRES KÁLMÁN

Egész éves előfizető, naptárunkat ingyen megkapja.

Megjelenik minden szombaton.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Strada Baron L. Pop (volt Brassai-utca)
5. szám

Szózat Románia magyarságához.

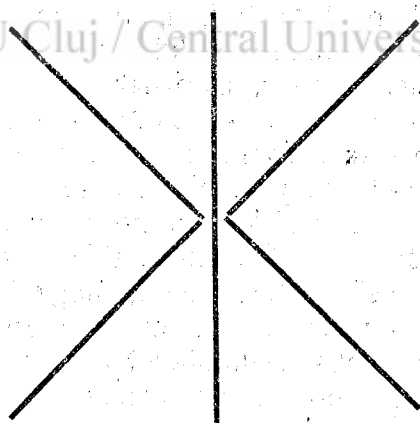
Magyar Testvérek!

Kisebbségi sorsunk immár hét évvel ezelőtt küzdelmünknek új, minden szempontból nevezetesebb fordulatát hozta. A pártvezetőség befejezte tárgyalások után választási bizottságot (kartell) kötött az erdélyi miniszterelnök vezetésével a román néppárttal. Ez az egyezmény egyfelől közművelődésünk, gazdasági életünk és egyéni szabadságunk több nevezetes kérdésében biztosítja súlyos sérelmeink orvoslását, illetőleg lehetővé teszi számáranyunknak és jelentőségünknek megfelelően joggal igényelt érvényesülésünket a törvényes testületben, másfelől arra szólít, hogy a kamarai képviselők és szenátorok küszöbön álló általános választásánál együttműködünk a kormányt támogató néppárttal, illetőleg a törvénynek megfelelő u. n. kartell alapján helyenként közös listával szavazunk.

Ez a döntő jelentőséget azzal nyert, hogy az egyezmény, amely érintetlenül hagyva pártunk szervezeti önállóságát és a politikai élet aktuális kérdéseiben elhatározott szabadságát, már létrejöttével elismert a romániai magyarság programjában körvonalozott követeléseinek törvényességét. Ez a megdől az üres szózatnak mesterséges alapja, mely a román közvélemény meggyőzésének célzatával hozattak a romba és idáig legnagyobb mértékben voltak a kölcsönös meg-

értésnek, egy feszültségtől mentes politikai légkör megteremtésének.

Mindezekhez képest nyugodt lelkiismerettel merjük mondani, hogy a létesült választási egyezmény a jobb jövő elkövetkeztéhez jelentékeny kilátásokat nyit.

A Magyar Párt egyezményes listájának a jele!

Meg kell becsülnünk tehát az elért eredményt, melyet a még elérendők alapjául tekintünk és teljesítenünk kell a kötelezettségeket, miket az egyezmény a néppárt támogatásában, minden megyében a kartellnek megfelelően közösen megállapított listára szavazásban ír elő.

Tagozataink vezetéségeinek minden megyében érintkezésbe kell tehát lépniök a néppárt vezetőivel és oda kell hatniök, hogy minden magyar választó közösen, — helyenként a többi nemzeti kisebbségre is kiterjedő figyelemmel megállapított listával szavazzon, még akkor is, ha a listán a

magyarság külön jelölttel nem is nyerne képviselőket. Hiszen végül eredményben ezzel is a magyarság érvényesülését mozditja elő.

Magyarok!

Hallgasatok mindenütt pártunk vezetőire és kövessétek az ő utasításait. Értsétek meg, hogy nagy dologról van szó. Bizonyosságot kell tennetek a magyarság egységéről és ezen nyugvó erkölcsi erejéről. Amily mértékben teszitek ezt, abban a mértékben várhatjátok sorsotok jobbrafordulását, mert az egység, mellyel felhívásunknak meg fogtok felelni, imponálni fog minden irányban. Bizonyosságot tesz a magyarságnak, mint szövetségesnek értékéről és ezzel bizalmat kelt, tekintélyt szerez és jövőre növeli erőnket. Félre tehát a megtévesztésre szánt hamis jelszavakkal! Félre az alprófétákkal. *Nem barátotok, de ellenségetek, ki most erőnk legbiztosabb alapja, jobb jövőnk legbecsesebb biztositéka: az egység ellen tör.*

Teljes bizalommal tártuk fel előttetek a helyzetet. Ezzel szemben mi is bizalmat kérünk és várunk. Komoly megfontolással határoztuk el magunkat a néppárttal kötött választási egyezményre. Mély meggyőződéssel hívunk fel annak betartására. Fontoljátok meg érelt ésszel, mit tesztek és cselekedjétek azt áhítatos lélekkel, Isten úgy áld meg, mint cselekedni fogtok.

Mi az őszinte testvéri szeretet melegével szólunk hozzátok, de azokkal szemben, kik nem akarják e hangot megérteni és szembe-helyezkednek a választási egyezmény parancsolta kötelességekkel, *fájó szívvel, de teljes erővel leszünk kénytelenek érvenyt szerezni a központi intéző bizottság egyhangulag hozott ama határozatának, mely a választási egyezmény betartását minden magyarral szem-*

ben a pártfűség és ezáltal a magyar becsület védő pajzsa alá helyezte.

Az Országos Magyar Párt elnöki tanácsa nevében

Kolozsvárt, 1926. május 8-án.

Dr. gr. Bethlen György

elnök h.

Dr. Deák Gyula

főtábornok.

Jöjj el pünkösdi Szentlélek!

„Pünkösdi ünnepén összegyűlnek az apostolok. A Szentlélek tüzes nyelvek alakjában rájuk szállva, megihleti lelküket az eszményi érzelmek tüzevel, elméjüket a jónak akarásával és szívüket az eszme küzdő erősségével s ők szétmenvén az egész világon, minden népnek hirdetik vala az igét.“

Hozzon össze minket is a pünkösdi lélek, dobbantsa össze szívünket az egyakarás vágya, hogy Isten Lelke örömét találja bennünk s gyujtsa meg értelmünkben az igazság világosságát, öntse ki szívünkbe a jóság teljét, zsongja körül lelkünket a szépség fényével... Soha nagyobb szükségünk nem volt ezekre, mint napjainkban...

A föld porából, könnyek és gyűlölség tengeréből emeljük szemünket az Égre szívünk hódolatával, lelkünk alázatával siessünk eléje. Oh mert az, kit várunk, csitíthatja a fájdalmat, enyhítheti a szenvedést, eloszlathatja a reménytelenség ködét, begyógyíthatja a vérző sebeket. Hatalma van testünk és lelkünk rongyait igazi értékekkel cserélni fel, rideg önzésünk helyébe az irgalmas szeretet bevehetetlen sziklavárát emelni, arcunk és lelkünk hazug vonásait az igazság köntösébe öltöztetni.

Ma, a várakozás ihletett perceiben, feledve multat, temetve jelent, kiáltunk: „Jöjj el Szentlélek Isten! Jöjj igazság lelke és emelj ki a képmutatás, az alakoskodás, az önámítás nyomasztó világából, a

hazugság fojtogató légköréből. Jöjj és segíts az igazmondás, a helyes cselekvés magaslataira. Jöjj türelem lelke! VÉRIZZADÁSOS szenvedéseink rémes éjszakáin csókold belénk a szelid türelem, a békés megnyugvás lelkét. Jöjj, mert szomjuhoznak mind, kiknek lelkét ellepte a régi bűnök szemetje, mint száraz avar a virágzásra hivatott réteket. Jöjj, mert epednek utánad mindazok, kiket rossz sejtések marnak, kineznek, kiket rut szenvedélyek a földre, a sárba tiportak s égető kinnal emésztek, mint kemény vasat az átkos rozsdá. Elődbe tárják nyomoruságukat, kiöntik előtted lelkük titkos szégyenét. Tudják, érzik, hogy Te, mint a futó láng, megemészted, nyomtalanul eltünteted azokat. — Jöjj, mert sirnak utánad mind, kiknek lelke, mint az agyag, puha, határozatlan, kik akarják a jót és mégis a rosszat teszik, kik csak vágyaikkal tudnak a magasba szállni, de tetteikkel nem tudnak oda emelkedni. Jöjj és szökkentsd erőbe gyengeségüket, acélozd jellemmé határozatlanságukat. Jöjj, mert utánad sóhajtanak mind az anyagiak, a kapzsi lelkek. A sötét föld porába belerozdásodott emberek. Kik csak önmagukat keresik, de másokat észre nem vesznek. Jöjj és miként a tűz élvezhetővé, sőt kívánatossá teszi a nyers ételt, úgy tedd Te is kedvessé, vonzóvá, tisztává, önzetlenné, örökértékűvé ezek vágyait és tetteit. Jöjj, mert éheznek Téged mind, kik már nem tudnak hinni,

bizni, remélni, kiknek elhalt az ajkaikon, kik elfeledtek lelkesedni, kik már meg sem hallják az élet szépségeit. Jöjj, mert minden üres helyet betöltesz, minden hidegséget izzóvá teszel, minden sötétségbe fényt derítesz, minden kopár helyen rózsát kasztasz, minden rejtett szépséget napfényre hozasz. Ahol Te megjelenesz, ott új nyelven beszélnek, új dalokat énekelnek, új szemmel néznek, új szívvel éreznek emberek. Jöjj, mert vágyaikba hordnak ama igen kevesek is, kiknek szíve örömtől duzzad, kiknek lelke napsugaras, kiknek ereje a dugságtól feszül. Jöjj és eszközlj, hogy örömük mécsesének csillaga soha ki ne fogyjon, boldogság napja soha el ne sötétüljön.

Ma, a gyász és öröm pünkösdi jén, kétmillió magyar lelket vágy feszít, két millió magyar egy fojtás ég: „Jöjj el Szentlélek és egyetértés Lelke! Egyesítsd vágyba, egy gondolatba, egy zászló alá, egy akaratba, egy cselekedésbe minket, annyszor megemléskélj és kijátszott és mégis oly nagy széttagolt, kisebbségbe hanyatló buszmagyarokat. Jöjj zugó szélként frissítsd, ujítsd meg lelkünk fűlő lanyhaságát, fakassz zöldelő rugókat életünk korhadó fáján, rázzd mély álmunkból, ölj közönyöségünkkel... Jöjj erősség Lélek Gyenge, kapkodó természetű, tedd acélkeménnyé, hogy tudjon küzdeni a pokol hatalmasaival. Jöjj boldogság Lélek és add vissza azt, ami külső nincs tiszta boldogság: nyunket egy szebb, egy jobb jövőbe. Azt az önbizalmat, amit a mostoha körülmények elröptettek. Jöjj fejedelmi Lélek és magaddal, amit a világ nem adhat a tiszta lelkiismeret boldogság békéjét. Ha már egyebünk is, ha mindenünkből kiforgatott is az idők ránknehezedett járási legalább ez égi kincs ékesítsd életünket. Jöjj és ölelj át minket, hajolj le a legboldogabb masabb mélységbe, küldj sugár fejed a legvigasztalanabb sötétbe. Oszd szét örömeidet, ajándékozd

dat, ingyen áldásaidat köztünk, ajándékban szegény, szenvedők között...

Jöjj el, jöjj el, jöjj el, jöjj el, jöjj el Szentlélek Isten!

Csiksomlyó P. Lukács Mansvét.

Gróf Bethlen György programbeszéde.

A Magyar Párt mostani elnöke, gróf Bethlen György, folyó hó 15-én tartotta meg képviselői programbeszédét Udvarhelymegye választó közönsége előtt. Ez a beszéd a Magyar Párt álláspontját körvonalozza a legidősebb politikai kérdésekben s így az egész magyarság érdeklődésére tarthat számot.

Lapunk szűk keretei között is vázolni kívánjuk a nagyfontosságú beszéd gondolatmenetét, főbb részeit pedig szövegszerűen közöljük.

A magyarság sérelmei.

— A Gondviselés úgy akarta, hogy immár hét évnél hosszabb ideig kisebbségi sorsban éljünk. Az állam iránti kötelezettségeinknek, mint békés polgárok napról-napra eleget teszünk, a súlyos adókat nehezen bár, de fizetjük, fiaink pedig az előljárók elismerésére felelnek meg katonáskodási kötelezettségüknek.

Nem az a célom, hogy bárkiben is elkeseredést ébresszek fel, de meg kell állapítanunk, hogy ezzel szemben szomorú emlékeink fűződnek az utóbbi évekhez. Iskoláink és egyéb kulturális intézményeink nagy részben elvették, bezárattak. Részben, hogy úgy mondjam, kiéheztetés okozta azok megszüntetését. Gazdasági intézményeink különböző mesterséges korlátozó beavatkozások sulya alatt ernyednek el, az agrárreform is célzatossággal apasztja meg a magyarságnak, valamint vallásos és kulturális intézményeink birtokállományát.

Anyanyelvünk hivatalos használata még oly vidékeken is, mint például éppen a Székelyföldön, ahol alig van más nyelvet beszélő mint magyar, akadályok támasztottak. A személyes szabadság korlátozást szenved, egyszerűen és hogy ezzel befejezzem már a sor, az az érzésünk támad és joggal, hogy nem vagyunk egyenjogú polgárok az országban.

Midőn eme súlyos és számtalan sérelmeink megszünteléséért állandóan küzdöttünk, soha sem kívántunk magunknak kiváltságokat, soha egyebet sem kívántunk annál, mint amit a béke megszerződés, a gyulafehérvári határozatok és az ország törvényei előírnak. Sem kívánunk egyebet.

Megegyezést kellett kötni!

Midőn a jelenlegi miniszterium átvette az ország kormányzását és kiírtak az általános törvényhozási választások, a Magyar Pártira és annak vezetőségére súlyos elhatározások hárultak.

Elvben az volna helyes, hogy ne keveredjünk a román pártok egymás közötti harcába. De ezzel szemben nyomban felhozható azon érv, hogy *küldönösen a jelenleg érvényben levő választási törvény rendszere mellett, az aránylag kis pártok, vagy politikai csoportok, még tiszta választások esetében is, alig, vagy csak nagyon lefokozott mértékben érvényesülhetnek. Kénytelenek tehát szövetséget keresni.*

A szövetségest pártunk megtalálta az Avarescu miniszterelnök vezetése alatt álló néppártban és az itten élő kisebbségekben. Választási egyezményt, úgynevezett kartell kötöttünk a kormányval, amelyet pártunk alkotmányos szerve, az intéző-bizottság egyhangúlag elfogadott. Ez egyezmény biztosítja pártunk önállóságának, függetlenségének fenntartását.

A sérelmek orvoslása.

A megegyezés során megszereztük mindazon tárgyi biztosítékokat, amelyeket a fajunk iránti köteles gondosság és felelősség érzete mellett emberileg megszerezni lehetett.

Rendezettnek tekinthető például azon magyar volt tisztviselők ügye, akik annakidején erkölcsi okoknál fogva és régi esküjük alól magukat feloldottaknak még nem tekintve, nem tették le az esküt a román államra. Dacára annak, hogy az 1920. évben ugyan csak az Avarescu-kormány felszólítására már eskütételre jelentkeztek és ennek következtében ügyük az állam részéről rendezendő lett volna, ez mai napig sem történt meg. Ők azok, akik az első és legsúlyosabb áldozatot hozták fajukért, amely tettükért hosszú évek szenvedése jutott osztályrészülükül, méltányos volt tehát az, hogy pártunk ügyüket elsősorban karolja fel.

Továbbá megállapították a következő alapelvek:

Minden román állampolgár önmaga jogosult nemzetiségét megállapítani, származására, vallására és foglalkozására tekintet nélkül. Kiskorúakra nézve szülők, vagy gyámjuk határoz.

Minden szülő, vagy gyám szabadon választhatja meg gyermeke számára az

iskolát és minden gyermek abba a nyilvánossági joggal bíró iskolába vehető fel, melybe a szülő beiratni kívánja.

Az iskolafenntartó állapítja meg az iskola tannyelvét.

Azon kisebbségi polgárok, kik iskolát tartanak fenn, nem kényszeríthetők arra, hogy állami iskola építéséhez és fenntartásához hozzájáruljanak. Ehez képest, azon községek, melyekben a lakosság többsége felekezeti iskolát tart fenn, nem kötelezhetők állami iskola építésére.

Ezenkívül iskolai, kulturális, vallási, gazdasági sérelmeink orvoslására nyertünk komoly biztosítékot.

A megegyezést erdélyi román politikusok írták alá, akik szintén ismerik a hétéves elnyomás káros következményeit, tehát bizni lehet abban, hogy a sérelmek orvoslását szívéükön fogják viselni. Ezt a reményt megerősíti az a körülmény is, hogy a többi kisebbségek, első sorban a németajkuak egy hasonló megegyezés alapján állansk. A kisebbségi kérdés különben ma már a világbékéjének a kérdése.

A Magyar Párt a kiscgazdák védője.

Mint hogy lakosságunknak több mint $\frac{3}{4}$ része mezőgazda, nem fogja egyetlen más foglalkozásu sem rossz néven venni tőlem, azt, hogyha ez alkalommal a földműveseket érdeklő oly kérdéseket fogok röviden tárgyalni, amelyek egy része minden polgárt, nagyobb része azonban csak őket érinti és pedig tekintet nélkül arra, hogy milyen nyelvet beszélnek.

Pártunk, ahogy eddig, úgy ezután is éber figyelemmel lesz arra, hogy megvédje főleg a kisembereket az agrárreform tulzott és célzatos végrehajtásából eredő anyagi romlástól. Nem feledkezhetünk meg a telepesekről, továbbá azokról, kiknek egyedüli birtokukat, egy-két holdas földjét veszik el házhelyek, vagy iskolaépítés céljaira. Remélem, hogy a csiki magánjavak ügyét is sikerülni fog jóvá tételni és ez által egész Csikmegye közönségének fájó sebet meggyógyítani.

Az eddigi gazdasági politika mindenkit megnyomorított.

Tudatában vagyok annak, hogy kol-dusbotra jutott népre a vándorbot vár és azután, a teljesen bizonytalan jövő a tengeren túl.

Az országnak is nagy veszteséget jelent dolgozó polgárainak elvesztése. Szakítani kell azon gazdasági kormányzati politikával, amelynek mesterséges beavatkozásokkal sikerült elérnie azt,

hogya ma Romániában — ebben az Isten áldotta, elsősorban őstermelésre teremtett országban — a földművelés egyetlen ága sem jövedelmező, sőt egyenesen ráfizetéssel járó foglalkozássá vált. Főleg a súlyos vámpok okozzák, hogy ma már nem fizeti ki magát még a legigénytelenebb állatfajok tenyésztése sem, valamint, hogy gabonánkat és egyéb terményeinket vagy csak kárral, vagy sehogy sem lehet eladni. És mindezek mellett még az állam sem jár jól, megfullad saját zsrájában, pénze folyton jobban értéktelenedik, a drágaság pedig folyton nő. Szűnjön meg végre minden mesterséges korlátozás, beavatkozás, rekvirálás, engedélyezés a teljes gazdasági és kereskedelmi szabadságot, biztos vagyok benne, hogy ez lehetővé fogja tenni a mezőgazdálkodás, az ipar, a kereskedelem felvirágzását és amellet az állam is több bevételhez fog jutni vagyonos polgáraitól, mint most koldusoknak vagyoni roncsaiból.

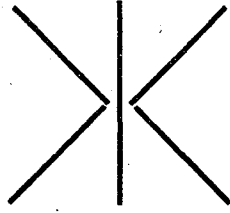
A jelölések indokolása.

A Magyar Párt elnöki tanácsa és int. bizottsága kijelölte azon férfiakat, kik hivatalosan lesznek a törvényhozásban küzdeni népünkért, Nem volt könnyű feladat összhangzásba hozni az egyes vidékek különös kívánságait, az általános szempontokkal, a sajnálatosan imitt-amott felmerült felekezeti szempontokat, az egyes foglalkozási ágak külön óhajait. Annak ellenére, hogy minden igyekezetünk arra irányult, hogy lehetőleg minden indokolt igény kielégíttessék, az teljes mértékben már csak azért sem történhetett meg, mivel a rendelkezésre álló jelölt helyek száma korlátozott ebben.

Ha tehát magam is elismerem azt, hogy számos kiváló harcosunk sajnálatunkra nem jelölthetett, most azt kérem mindenkitől, hogy ne azt tekintse a jelölésnél, ami minden gyarló emberek által végzett munkánál jelentkezik, hanem azt félretelve és minden személyes szemponttól ellekintve, egyedül a nagy közös célt.

A kiscgazdák, kisemberek pedig azt hiszem nyugodtan tehelik oly képviselők és szenátorok kezébe sorsukat, akik között például ott látjuk Temes-Torontálmegyei érdemes jelöltben azon férfit, aki telápes kiscgazdáink érdekében belföldön és külföldön, szaktudása, nyelvtudása által és azt senki tö-

lem rossz néven nem fogja vehetni, ha azt mondom, többet tett, mint amennyit sok-sok telepes gazda tudott volna tenni és, hogy az eredmény nem lett nagyobb, annak sem pártunk, vagy ő volt az oka.

Minden jó magyar arra a listára szavaz, amelynek ez a jele!

Mindnyájan egy cél szolgálatában.

Mélyen tisztelt uraim! Nem azért jöttünk ide, hogy magunk számára szavazatokat kérjünk.

A képviselői állás ma nem előny, vagy diszsz, hanem annál súlyosabb teherrel jár. A támogatást mindnyájunk, önmagunk, a Magyar Párt számára kérem. Tőlünk csodák művelését ne várja senki, azt azonban becsülettel fogadjuk, hogy minden igyekezetünkkel azon leszünk, hogy ne csalatkozzék bennünk senki, aki szavazatát ránk adja.

Döntő események előtt állunk. Én abban a meggyőződésben vagyok, hogy elsősorban saját kezünkben van sorsunk letéve. *Amilyen egységeseknek, erőseknek fogunk mutatkozni, amilyen sulyt fogunk a mérlegbe vetni, azon arányban fogják szövetségstársi szolgálatunkat méltányolni, abban az arányban fognak bennünket értékelni, egyszóval abban az arányban várhatjuk sorsunk jobbra fordulását.*

Felszólítok tehát minden magyart, hogy tegyen meg mindent az egyezményes közös listákon szereplő jelöltek megválasztása érdekében! Vannak megyéink, amelyekben nem jutott annyi magyar jelölt, amennyi számú arányunk alapján megilletne. Az ottani magyar választóknak, de például még a Fogaras, vagy Besztercenaszódmegeieknek is, ahol egyáltalán nincsen magyar jelölt, azt izenem, hogy mikor szövetségstársunk listájára szavaznak, tegyék azt abban a tudatban, mintha magyar listára szavaznának, ezzel is segítenek a maguk és fajtestvéreik sorsán.

Aki pedig az útközben nincs melletünk, az ellenünk van! Nem hiszem,

hogya akadjon magyar, aki saját maga, családja, faja, unokái ellenségévé válik és ezáltal méltán kiérdemelje azt, hogy fajunk árulójának tekintessék.

Súlyos, de szép feladatot rótt reánk a sors. Ha megálljuk helyünket, ugy még késő unokáink hálája is kísérelni fog bennünket. Ha mindnyájan azon szerepkörben, amely reánk hárul, teljes mértékben fogunk igyekezni fajunk iránti kötelezettségünknek eleget tenni, akkor olyan valamit fogunk teljesíteni, amit külön-külön egyikünk sem tudott volna elvégezni, amelyért az érdem mindnyájunkat együttesen, a legkisebbet is beleértve, egyformán fog megilletni.

Bizom benne, hogy a küzdelem győzelmi fog végződni és, hogy egy jobb jövő hajnalának virradását fogja jelenteni. Ugy legyen!

KÜLFÖLD

Véget ért az általános sztrájk Angliában. Az angol kormány halasztott fellépése s az angol polgári társadalomnak osztatlan csatlakozása meghozta a várt eredményt: az általános sztrájk megszüntetését. Ma már csak a szénbányászok sztrájkolnak, akiknek mozgalomával, mint mult számunkban megírjuk, a sztrájk kezdődött s akiknek támogatására az angol munkásszervezetek vezetősége jónak látta elrendelni az általános sztrájkot. A sztrájk tulajdonképeni célja nem a bányamunkások bérének emelése volt, hanem a bányák „szocializálása”: közvagyonná tétele. Ennek a célnak megvalósulása teljesen átalakította volna a mai gazdasági rendszert s a mozgalomnak ez adta világraszóló jelentőségét. Viszont ennek tudata birta az angol kormány a rend biztosítása végett a legerélyesebb intézkedések elrendelésére, a mai gazdasági rend, vagyis a magántulajdon intézményének tudatos és elszánt védelmezésére és ez állította a kormány mellé hatalmas egységben az egész angol polgárságot.

A kormány az általános sztrájkot az állam alkotmányába ütköző cselekedetnek nyilvánította s a bányamunkások vitás bérköveteléseire nézve elégedhetetlen feltételül kötötte ki az általános sztrájk megszüntetését. Az angol

**Németországi, Dániai és
Hollandiai
konyhakerti és virágmagvak.**

Ólomzárólt lóhere és lucernamagvak. Fűmagvak és fűmagkeverékek. Takarmányrépamagvak. Erdészeti magvak. Gyümölcsfa magvak. Műtrágyák. Rézgállc. Rézkénpor. Raffia. Manilla. Méhészeti, kertészeti és gazdasági szerszámok kaphatók

a „BARÁZDA” R.-T.-nél
Árjegyzék ingyen!
Marosvásárhelyt.
Telefon: 65. — Táviró: Baráza.

legjobb bíróság szintén forradalmi ténynek minősítette az általános sztrájkot, a polgárság pedig a kormány rádió útján közölt felhívására százezerszámra sereglett önkéntes munkára, mégpedig olyan sikerrel, mely rövid idő alatt biztosította egész Angliát, de különösen az óriási London élemezésének zavartalanosságát s a közlekedés megszakítatlanságát. Erre a legjobb példa a naponta közlekedő vonatok számának emelkedése. Míg a sztrájk kitörése napján egész Angliában csak 500 vonat közlekedett naponta, 8 nap mulván már 8300-ra emelkedett ez a szám. Ezenkívül 200 ezernél több automobil állott a köz szolgálatára. A kikötői munkások nagyrésze már kezdetben távollartotta magát a sztrájktól, úgy, hogy a hajórakományok kirakásában alig volt fennakadás, ez pedig elképzelhetetlenül nagy dolog a tengeren s a tengerről élő Angliában. Végeredményben: újra bebizonyosodott az angol kormányzati rend s társadalmi szervezetség szilárdsága.

A szénbányászok sztrájkja így egyszerű bérkérdéssé változott s ennek megoldása a kormány közvetítésével bizonyára gyorsan és simán meg fog történni.

Mikor Baldwin miniszterelnök az alsóház üléstermében megjelent, általános üdvözléssel fogadták. Azután Macdonald munkáspárti vezér kérdésére bejelentette az általános sztrájk megszüntét s hogy *ez a győzelem a józan ész s a lakosság legnagyobb részének győzelme, mely után az együttműködés lelkével, minden haragot, minden bosszúvágyat elfeledve kell folytatni a munkát.* Macdonald erre a munkáspárti nevében elismeréssel vette tudomásul a miniszterelnök nyilatkozatát.

Maguknak a munkásoknak magatartását az jellemzi, hogy kisebb rendezvényeken kívül semmi komolyabb zavargás nem történt s hogy a sztrájkolók viszálytalanul a szovjet pénzségélyét.

A német kormány válsága. A Luther-kormány, miután nagyon sok komoly vitából győzedelmesen került ki, elbukott egy kis kavicon, a zászlókérdésben. Az új német köztársaság főbogarja *fekete arany vörös színű.* A kereskedelmi tengerészek azonban még, a nemzetközi szokások szerint, törvényszerűen használják a német császárság zászlóját fekete-fehér-vörös színekben. Most a kormány Hindenburg elnöknek javaslatot tett arra, hogy a Németországban élő németeknek engedjék meg a kereskedelmi zászló használatát. Ezt a rendeletet Hindenburg ki is adta. A birodalmi gyűlés baloldali tagjai azonban a császársággal való összekapcsolást látták ebben a rendeletben s bizalmatlansági indítványt adtak

be a kormány ellen. A birodalmi gyűlés el is fogadta a bizalmatlansági indítványt 176 szavazattal 146 ellen. A fajvédők s német nemzetiek — 103 szavazat — nem szavaztak, mert ők a locarnói egyezmény miatt elégedettek a kormánnyal. Hindenburg elnök Luthert megbizta az ügyek továbbvitelével. Ha azonban Luthernek nem sikerül megtalálnia a kibontakozás útját, valószínűleg Hindenburg elnök is lemond.

Forradalom Lengyelországban. A kormányválságnak ez a legújabb és leginkább meglepő fordulata Pilsudszky tábornok a lengyel köztársaság volt elnöke, csapatai élén megszállta Varsót, a lengyel fővárost. A telefonösszeköttetés Lengyelországgal megszakadt s így most még nem tudunk hírt adni az eredmények továbbfejlődéséről. A tábornokról azonban régóta tudott dolog, hogy elégedetlen a kormánnyal csak Franciaország után igazodó külpolitikájával s Lengyelország, Románia, Magyarország és a balti-tartományok között akar szövetséget Oroszország és Csehország ellen.

A frankügy tárgyalása. A budapesti büntetőtörvényszék már napok óta tárgyalja a frankhamisítás ügyét. Már kihallgatták valamennyi vádlottat s a tanúk és szakértők egy részét is. Az ügy képe egészen tisztának látszik már: kigondolója Windischgraetz herceg volt, mint mondja, akkor, mikor a Ruhrvidéken látta a francia csapatok kegyetlenkedését s értesült arról, hogy a francia hatóságok nagy mennyiségben hamisítottak német pénzt. (Ezt az utóbbi állítását különben a francia kormány azonnal erélyesen megcáfolta.) A fedezetet s a biztonság érzését pedig Nádosy Imre volt országos főkapitány adta, aki minden utfelelet, futárigazolványt megszerzett, s hivatali tekintélyével egyengette a hamisítás útját. A többi vádlott, a két vezető által hangoztatott hazafias kijelentésektől megszédítve, önzetlenül s egész benső jóhiszeműséggel dolgozott. Teljes határozottsággal megállapítást nyert az is, hogy a kormány nem tudott és nem tudhatott semmit az egész dologról. A tárgyalást különben nagy érdeklődés kíséri. Ítélet körülbelül két hét múlva lesz.

A népszövetségi tanács ujjaszervezése. A Németországnak a locarnói megállapodással biztosított állandó tanácsstagságot, mint tudjuk, főként Brazília ellenállása miatt nem lehetett keresztülvinni. Ezért a főtanács ujjaszervezésének gondolata nyomult előtérbe s erre bizottságot küldtek ki. A bizottság úgy határozott, hogy a nagyhatalmaknak kell állandó tanácsstagságot biztosítani, a többi államok, mint nem állandó tanácsstagok, összesen kilenc

helyet kapnának a tanácsban, három évi időtartamra. Ez a terv elégedettséget keltett a kis államokban s ennek Spanyolország megbízottja máris kifejezést adott a bizottságban.

Cseh tervek a kisebbségek ellen. A cseh közjog szerint minden olyan területen, ahol a lakosságnak 20 százaléka valamely kisebbséghez tartozik, a kisebbség tagjai a hatóságokkal s ezzel velük szóval is, írásban is anyanyelvükön érintkeznek. Most a cseh kormányzat a területi beosztásnak egy olyan erőszakos megváltoztatását tervezi, amely mellett ez az alkotmányos jog semmivé válik. Ezért a csehországi magyarok és németek teljesen érthető elkeseredésükben a legerősebb harcra készülnek. Igazsággal és méltán.

HIREK

Hősök ünnepén.

Fényes ünnepe az egyháznak Husvét után a negyvenedik nap. Urunk mennybemenetelének az ünnepe. Lélekben ott vagyunk az Olajfák hegyén — átérezzük az apostolok szomorúságát, mely a Mester eltávozása miatt megülte lelküket. Ők talán csak arra gondoltak, hogy a Mester eltávozik s nem jutott eszükbe, hogy ez az eltávozás az ő jól megérdemelt diadalútja. Mert az Ur Jézus az Olajfákhegyére s onnan a dicsőségbe a Kálvárián át jutott. De milyen Kálvárián át? Véres, könnyes, fájdalmas Kálvárián át! Áldozatot hozó, megváltást adó Kálvárián át...

A Husvét utáni negyvenedik napnak ma, a XX. sz.-ban más jelentőséget is adott a kegyelet. Amióta a népek megjárták a világháború véres-könnyes Kálváriáját — amióta a nagy háború vérszomjas ördöge megkövetelte magának azt a több mint 12 millió ifjú életet áldozatul, azóta a kegyelet ennek a napnak újabb jelentőséget adott, mely szomorúságot, könnyet, fájdalmat, de nagy tanulságokat is rejt magában. Ezen a napon a hősöknek szentelünk ünnepet, a hősökre emlékezünk. Kivonulunk a hősök temetőjébe — de lelkünknek nem elég ez a helyhezkölt emlékezés — szárnyra kelünk lélekben májusi szellővel és bejárjuk a messze vidékek harctereit, felkeressük azokat az elfeledett, jeltelen sírokat, melyek egy egy virágzó élet

utolsó földi állomáshelyei. A szinpompában, virágillatban pazar-bőkezű május talán tarka paláttal, virágkoszorúval fődte e jeltelen sirokat, de nem elég ez nekünk. A természet hódolata továtűnő — mulékony, nekünk más ünneplés kell, melynek maradandó tanulságai vannak. A természet virága szép, illatos, de gyorsan elhervad — a szív virágaival kell e sirokat ékesíteni. (Cs. B.)

Előfizetőinknek, munkatársainknak, barátainknak szívből kegyelemteljes és boldog pünkösdi ünnepeket kívánunk!

A tartalékosok behívásának elhalasztása. A kormány elhalárolta, hogy a tartalékosokat május 26. helyett május 30-án hívja be. Az elhalasztás oka az, hogy a tartalékos katona szabadon lehessen a választások idején s így választópolgári kötelességének eleget teheszen.

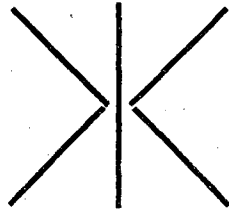
Kézdivásárhely-kantai vendiákok találkozója. Junius 4. és 5-én lesz a kézdivásárhely-kantai róm. kath. főgimnázium volt növendékeinek vendiáktalálkozója, amire az intézet vezetősége ezton is felhívja mindazoknak figyelmét, akik ebben az intézetben végeztek, vagy bár rövidebb ideig, de az intézet növendékei voltak és hálával gondolnak vissza ott eltöltött tanulóéveikre. Meghívja azokat is, akik bár nem voltak tagjai, de érdeklődéssel viseltetnek az intézet sorsa iránt. A meghívókat a napokban bocsátják szét. Az ünnepség programja: junius 4-én (pénteken) ismerkedési est a Vigadó helyiségeiben. Junius 5-én d. e. fél 9 órakor gyülekezés a gimnáziumban, ahová az intézet jelenlegi diáksága felvonul a vendiákok üdvözlésére. 9 órakor együttes bevonulás a róm. kath. templomba istentiszteletre. 11 órakor diszközgyűlés az intézet tornacsarnokában. D. u. 1 órakor közebed a Vigadó éttermeiben. D. u. 5 órakor ifj. tornaverseny az intézet tornacsarnokában. Este 9 órakor műsoros estély és vendiákbál. A vendégek elszállásolása lehetőleg magánosoknál fog történni. Mindenkinek gondoskodnak szállásról, aki legkésőbb május 25-ig jelentkezik, bejelentvén azt is, hogy hányadmagával érkezik és mikor. Mindenkét kérünk, aki e sorokat olvassa, hogy volt iskolatársaival tudassa ezt és agítájon mellett, hogy junius 4-én minden vendiáknak, aki valaha ebben a gimnáziumban tanult, találkoznia kell. Mindennemű megkereséssel az intézet igazgatóságához kell fordulni.

Tudnivalók a szavazásról.

1. Szavazni kötelesség! Azt, aki a szavazásról igazolatlanul elmarad, 500 lejzel büntetik.

2. A választó megjelenik a kijelölt helyiségben és választói igazolványát bemutatja az elnöknek. (Akinak nincs még igazolványa, sürgősen szerezze meg az illetékes járásbíró-ságon!) Az elnök szavazó lapot és szavazási bélyegzőt ad a választóknak.

3. A választó zárt fülkébe vonul és a bélyegzőt, amelyen az áll, hogy „megszavazva”: votat, rájaütli a szavazólapnak arra a felére, ahol a Magyar Párt egyezményes listája van. Ezt a listát egyrészt megismerheti a rajta levő nevekről, másrészt a jelekről, amely így fest:

4. A bélyegzett szavazólapot a választó négyrészt hajja úgy, hogy annak üres (nevek nélkül való lapja) kívül maradjon és a bélyegzővel együtt visszaadja az elnöknek. Az elnök a szavazólapot az urnába helyezi és a választónak választási igazolványát láttamozva visszaadja.

5. Érvénytelenek az ellenőrző bélyegző nélküli, a nyitva benyújtott, a névjegyzékekkel kifelé összehajtott, a névhozzáadásokat vagy kihuzásokat tartalmazó szavazólapok és azok, amelyekben a „megszavazva” bélyegző több listára van alkalmazva.

Aki másnak vermet ás... A liberális kormány nagy találékonyságot fejtett ki abban, hogy a polgárok mozgási szabadságát korlátozza. Egyik eszköze volt a személyazonossági igazolványok hordozásának kötelezővé tétele. Most aztán maga a rendszer megvalósítója:

Bratianu Jonel volt liberális miniszterelnök csufolódott meg a személyazonossági igazolványok miatt. A napokban falusi birtokáról Bukaresibe utazott autójával. Uiközben az egyik kis falu határában csendőrök tartóztatták föl az autót és elhangzott az obligat felkiáltás:

— Igazolja magát!

A volt miniszterelnök idegesen kutatatta végig a zsebeit, de úgy van az valahogy, hogy az ember mindig akkor felejtli otthon a személyazonosságát, amikor szükség lenne rá.

— Otthon feledtem — vallotta be végül, sápadtan a bosszankodástól.

A csendőrök vezetője nem ismerte

föl az igazoló iratok nélkül utazó urban a volt miniszterelnököt. Meg aztán, különösen választások előtt annyi „gyanus” ember autozik! Nagyon szigoruan vette hát a kapott parancsot és autójával együtt szabályszerűen be-kísérte Bratianu Jonelt a csendőrségre, ahol közel félóráig felügyelet alatt tartották, amíg megérkezett az őrsparancsnok s felismerve a letartóztatott urban a volt miniszterelnököt, alázatos bocsánatkérések között kiszabadította kelemellen helyzetéből.

Egy család borzalmas vége. Megrendítő szerencsétlenség hírére hozták a lapok Amerikából. Egy Ellmann Arthur nevű polgár kisbirtokot vásárolt magának egy kevésbé lakott, félreeső vidéken. Üzleti ügyben birtokáról New-Yorkba kellett utaznia, feleségét és két kis gyermekét magukra hagyta a birtokon. Mikor néhány nap múlva visszatért, rémes dolog fogadta. Feleségét s két kis gyermekét holtan találta a lakásban. Az asszony óriási vértócsában feküdt a padlón, a gyermekeken revolverlövés nyoma. A katasztrófa lefolyását egy levél magyarázta meg, amely az asszony mellett feküdt. A levél szerint a következő borzalmas történet játszódott le. Az asszony kint dolgozott a kertben s munkaközben egy nagy mérges skorpió a karjába furta magát. Rémületében az asszony kést ragadott és a skorpiót kivágta a karjából. Ezt azonban olyan szerencsétlenül hajtotta végre, hogy vágás közben ütőerét is átvágta, a vér vastag sugárban kezdett ömleni a karjából. Látta, hogy kis gyermekei éhen fognak halni az elhagyatott helyen, hát inkább revolverrel kivégezte őket. Csak annyi ereje volt még, hogy urának megírta a borzalmas történetet, aztán ő is holtan terült el a padlón.

Szomorú öregség. Pasicsnak a szorbek híres miniszterelnökének szomorú öregség jutott osztályrészül. Fia egyike a legkönnyelműbb embereknek, az ország minden nagyobb botrányában meghurculta a maga és apja nevét. Közelebről egy ügyből kifolyólag tízenöt-havi börtönre és százezer dinár pénzbüntetésre ítélte a belgrádi törvény-szék.

Hű szívek megéhesítése.

Két székely katolikus tanító számára készített kitértetést a napokban Majláth Károly, erdélyi püspök, a világ katolikusainak atyjától XI. Pius pápától. Id. Józsa Sándor az egyik, Barabás Rajmund a másik kitértetett tanító.

Barabás Rajmond.

Már félszázad óta állanak magyar kath. tanügy szolgálatában, dolgoznak még most is, a legnehezebb, a legküzdelmesebb időben, a legnehezebb fejjel, de még mindig ifjú lelkek, vallás- és faj-szeretettel iskolák érdekében. Azok közül valók ők, akik az ifjú korban választott zászló mellett mindig hűségesen kitarítottak. A nehéz nyolcvanas évek idején, amikor a katolikusok úgy látták, hogy a hitvesek kath. iskolák zászlójához csatlakoznak. Oda állítottak tehát a minisztereknek, hogy a katolikusok a székelyországi szolgálatába, a tanítói állami szolgálatot. Amikor jött az iskolákat országszerte felújító mozgalom és törekvés, megkérték őket is. De nem azért, hogy az egyházat s a hitvallásokat, hanem azért, hogy azt megéhesítsék. Nem kis érdemük van abban, hogy Ditróban, a kath. iskola ezekben az években megmaradt. Aztán jöttek a nagyobb viharok, zordabb idők, a nagyobb megpróbáltatások. A román kormányzat liberális érájának sérelmes

iskola-politikája; a nehéz anyagi megélhetés; amikor az egyház nem tudott fizetni tanítóinak. Ők kitarítottak a székelységben is. Ditróban a hitvallásos kath. iskola áll s most a néppárt uralomra jutásával nyugodtabb, kedvezőbb idők hajnalhasadását reméli.

A két tanító működésének hosszú ideje alatt tudott magának időt szakítani arra is, hogy az iskolai kötelesség legkisebb elhanyagolása nélkül közéleti tevékenységet is fejtsen ki. Id. Józsa Sándor sok ideig volt közbirtokossági jegyző, egyháztanácsos majd egyházközségi főgondnok. Mint ilyen, az egyháznak és a népnek érdekeit példátlan becsületességgel, puritán lélekkel szolgálta. Barabás Rajmund pedig már 30-ik éve jegyzője a ditrói egyházközség egyháztanács-iskolaszékökének. Id. Józsa Sándor ezenkívül még a tollat is eredményesen forgatta. Gyakorlatlanul megszerkesztett tankönyveivel: „Számoló kockák használata”, „Számítási vezérkönyv”, „Csikmegye földrajza”, „Torna iskola”, „Méhész-könyv” nem mindennapi tehetséget árulnak el. Ezt a főhatóság is elismerte róla akkor, amikor meghívta, hogy vegyen részt a magánoktatási törvény előírásainak megfelelően módosítandó tanterv és tananyag kidolgozásában. A meghívásnak azonban hajlott ko

rára való tekintettel nem tehetett eleget. Dolgozott a nép gazdasági helyzetének javításán is. Ez a cél vezette, amikor megírta székely népünkre közgazdasági szempontból olyan nagyon fontos gyümölcsfaterenyésztésről: „A gyümölcsfaterenyésztés, ápolás rövid foglalata a nép számára” című művét és szerkesztett egy készüléket a gyümölcsfaterenyésztés gyakorlati bemutatására.

Vallásos lelkülete, amelyet a szülői háztól hozott magával örökségül, minden működésén meglátszik. A gyomot, a tüskét nem csak a maga lelkében igyekezett gyomlálgatni, szeretete volna, ha embertársai lelkében is minél kevesebbet látna azokból. Ilyen irányu egyik kisebb dolgozata: „Népünk uralkodó hibái és gyógyszerei, különös tekintettel az iszákosság, káromkodás, habona és erkölestelenségre”. Vallásos lelkületének igen szép megnyilvánulása volt az is, amit mondott a kitértetés átnyújtása alkalmával. Tudja, hogy vissza nem utasíthatja — ugymond — de mivel arra magát méltónak nem tartja, ahol az Úr Jézus, az

ő Ura, a szent Szívét átszuró lándzsának a nyomát viseli, ő ott aranyérmet nem hordhat, engedje meg tehát neki a kegyelmes püspök ur, hogy tűzhesse oda a szobája falán függő feszületnek a lábához, ott a legjobb helyen lesz.

Id. Józsa Sándor, az udvarhelyme-

Id. Józsa Sándor.

gyei Nagykadács községben született szabad székely szülőktől 1853. július 18-án. Elemi iskoláit ugyanott, a gimnázium négy osztályát Székelyudvarhelyen végezte kitűnő eredménnyel. Mindkét tanfolyamon dícséretreméltó előmenetelt tett. 1875. óta tanít Ditróban a 12 tanerős kath. el. iskolánál. Évtizedek óta mint az iskola igazgatója. Tanít ma is. Tehát több mint félszázad óta működik egy helyen megszokott nélkül. Ditróban kevés ember van, akit ne tanított volna.

Barabás Rajmund szintén a székelyföld szülője. 1861. nov. 26-án Gyergyó Kilyénfalván született. Alfaluban, az 1872-ben megnyitott áll. gazdasági felső népiskola négy osztályát elvégezve Csiksomlyón, a róm. kath. tanítóképzőben jeles eredménnyel tanítói oklevelet szerzett. Működik 46 év óta, egyetlen nap megszakítás nélkül. 3 évig volt az udvarhelymegyei Szentdemeter községben róm. kath. kántortanító. 1883. óta Ditróban a róm. kath. el. iskolánál tanít mint rendes tanító. Ezen idő alatt a ditrói áll. polg. iskolában 37 éven keresztül ta-

ZEUS

Erdély legnagyobb férfi- és női szövet gyári lerakata.

Raktáron tart nagy választékban gyári áron mindennemű bel- és külföldi elsőrangú szövet és bélésárukat.

Cluj — Kolozsvár, Str. Regina Maria (v. Deák Ferenc-u.) 4. sz.

nilolta az éneket és mint óvoda ének-tanító. A menekülés idején egy évig a vallás- és közoktatásügyi minisztériumba volt beosztva szolgálattételre.

A kath. hitvallásos iskola e két derék munkását váratlanul érte a magas pápai kitüntetés. Dr. Lukács József ditrói plebános szinte titokban tette meg a felterjesztést. Még a beavatottak is keveset tudtak róla. Valamit rebesgettek, de biztosat senki sem tudott. Csak akkor kezdett derengeni, amikor a püspök ur Ditróban járta alkalmával tartott pápai ünnepélyen a két öreg tanítót magához hívatta az emelvényre. Mégis meglepetés volt mindenkire nézve, de leginkább a kitüntettek az, hogy a pápa Őszentsége mindkettőjüknek a „*Bene merenti*“ arany érdemrendet adományozta a hitvallásos kath. iskolák mellett való hűséges kitarásuk és azok érdekében kifejtett őnzetlen, becsületes munkájuk jutalmazására. A volt növendékek és a jelenlegi tanítványok háromszoros „éljen“-e bizonyította, hogy a kitüntetés érdemes egyéneket ért s tett egyben hitvallást amellett is, hogy ragaszkodik a hitvallásos kath. iskolához és annak derék munkásaihoz. A meglepett jó öreg tanítók meghatva mondtak köszönetet XI. Pius pápa Őszentségének a magas kitüntetésért, hangsúlyozva azt, hogy ők arra nem méltók. A püspök válaszul azt mondotta, a pápa Őszentsége épen olyanokat akar kitüntetni, akik munkájukban ilyesmit nem kerestek és egész életükön keresztül nem földi elismerésért dolgoztak, mert az ilyenek érdemlik meg a kitüntetést.

Ezzel a kitüntetéssel kapcsolatban hálás szívvel gondolunk Rómára mi is és az egyháznak ott értünk is dobogó szívére s eszünkbe jut, hogy van valaki, aki nagy, hatalmas, mégis gondol reánk is; a mi sok nehézséggel küzdő hitvallásos kath. iskolánkra s annak munkásaira.

Szakács Antal
rk. s. lelkész

ÚJ KÖNYVEK.

A kisebbségi jogok védelmének kézikönyve. A világháborút követő új világhelyzet egy új fogalmat iktatott az emberiség történetébe, amelyet nem szükséges hosszasan fejtegetnünk olvasóink táborának, hisz' jó magunk is élő hordozói vagyunk. Ez a „kisebbségek“ fogalma. Az új fogalom tartalmának mindenirányú feltárása és kifejtése rendszeres, fegyelmezett szellemi munkát, vagyis tudományos odaadást, gyűjtő és rendszerező, boncolgató és összegező tevékenységet kíván. A viláptörténelem során alig volt még

eszme és fogalom, amely ilyen rövid idő alatt annyi tudományos és gyakorlati művet termelt volna, mint épen a „kisebbségi“ kérdés. És ez érthető és helyénvaló is, mert a nagy világháborún felépülő új államrendnek épen a kisebbségi kérdés a lényege és a lelke. A kisebbségi kérdés irodalmának egyik igen fontos terméke a címben jelzett testes, 320 oldalas könyv, amely az elmúlt év végén már második, átdolgozott kiadásban jelent meg (Berlin, L. Voggenreiter, 1925) Baranyai Zoltán dr., az ismert szakember tudós összeállításában, Wlassics Gyula báró tartalmassal előszavával. Tartalmának tömör gazdagságáról már az is megfelelő fogalmat nyújt, ha megemlíjük, hogy milyen cikkeket és tanulmányokat hoz. Francia-magyar szöveggel adja a különböző államok kisebbségi szerződéseit, ismerteti a Nemzetek Szövetségének kisebbség-védelmi módját és a kisebbségvédelmi eljárást; a Nemzetek Szövetségének egyezségokmányát; alapos magyarázatban ismerteti a kisebbségi jogokat védelmező szerződéseket. Baranyai Zoltán tollából magvas történelmi tanulmányt ad a kisebbségi jogok védelmének történetéről és a kérdés újabb fejleményeiről a Nemzetek Szövetségénél. Ismerteti a Nemzetek Szövetségének kisebbségvédelmi szervezetét s befejezésül nagyon értékes könyvészeti (bibliográfiai) jegyzéket ad, vagyis felsorolja, hogy a világ különböző nyelvein hol, mikor és milyen nyelven hol, mikor és milyen című könyvek, cikkek és tanulmányok jelentek meg a kisebbségi kérdéstről.

Bilay Árpád

Vásárhelyi János újabb könyve. „Megvizsgáltatva vigasztalni.“ (Temetési beszédek és imák, Füssy József könyvnyomdája, 1926 Tordán) címen egy 248 oldalra terjedő, 60 beszédet magába foglaló könyvet adott ki Vásárhelyi János kolozsvári ref. esperes, a nem régen megjelenő és nagy sikert elért „Bizonyágtétel“ c. prédikációs kötet szerzője.

Mint előbbi munkájában, ebben is sajátos úton jár, sokat olvasott, önállógondolkodású és elvi alapon álló írónak és szónoknak bizonyul. Beszédei nem az üntig megszokott temetési beszédek, hanem mind a vizsgáltatásra törekvő nemes lélek magasztos szavai. Helyes érzéssel arra az elvi alapra helyezkedik, hogy a keresztény lelkésznek vizsgáltatnia kell a megszorodott szíveket s valóban vizsgáltatni csak az tud, aki maga már meg van vizsgáltatva és vizsgáltatódva.

A lelkész vizsgáltatását az isteni lélek, az Atya, Jézus Krisztus, az örökélet hite, világa és birodalma adják s ebből a mélységes lélekből buzog fel a Vásárhelyi János testvéri vizsgáltó

szava. Bár taníthatunk is a koporsó s a példaadás ezer fajtát szolgálhatunk és szolgáltatathatjuk, mégis örömeink és üdvözlünk egy olyan törekvéssel, a szónok, illetőleg a lelkész-tesztvizsgáltatást tűzi ki célul.

E célját mind imáiban, mind beszédeiben igazi művészettel oldotta meg s mi e kötetet is a legjobb lelkiismerettel ajánljuk azoknak, akik szeretnék keresztény lélek gazdagságát s gyarapodását a mással való érzés megcselekedeteit. Örömmel fogadjuk a könyvet mint a magyar egyházi irodalmunkban értékes gazdagodásának fizetési ára 120 Lel. Megrendelhető szerzőnél, Kolozsvár, ref. esp. hivatalnál.
Dr. K. E.

Hogyan szervezkedjünk? A kötet általános művelése, kulturális és gazdasági szervezetekbe való tömörítés érdekében szerkesztett és pár évelőtt megjelent: „A Népművelés Vezérkönyve“ című munkáját Győri Mihály kiegészítette: a kulturális szervezetek szervezésére vonatkozó jogi mélyiségek törvényének, magyarországi és mindenre kiterjedő ismeretével és ennek rendelkezési szerkesztett alapszabályokkal, melyek a könyvének többi mintái, szintén magyar nyelvű szövegezéssel vannak adva kiváló értékű, szociális irányú kötet alapos útmutatásai alapján, mosikolhat megindulhat mindenhol a társadalmi szabadoktatás és ennek nyomában a kádó kulturális és gazdasági alakulatok szervezése.

Művelődési mozgalmak

A kadicfalvi róm. kath. népművelés ifj. tagozata f. hó 2-án az iskola helyiségében gazdag és izgalmas tozatos műsorú estélyt rendezett, melynek keretében a ifjusági énekkar és egyházi dalokkal szerepelt, mindezt nembeli ifjuság pedig magán és pártjeleneteket és válogatott költeményeket adott elő. Ugy az énekkar tagjai az egyes szereplők derekasan álltak meg a helyüket, ami gondos vezéről tanuskott. Az estély rendezését az énekszámok, magán- és pártjelenetek, szindarabok betanítása Hajdu Árpád kántortanító fejtegette fáradhatatlan tevékenységet. A szociális estély rendezőinek és szereplőinek Biró Lajos tanár, népművelésügyi tanár mondott meleg köszönetet, majd a híveket a vallásos kötelem teljesítésére, az Urasztalához való gyakoribb járulásra buzdította, hogy székelység vallásossága megint a fényben ragyogjon.

A pipei D. F. Egylet f. hó 5-én április hó 5-én anyagilag és csilleg szépen sikerült előadást rendezett.

lelkész vezetésével. Műsor: 1. Férjhez menjek-e? monológ, 2. Boruradertü dialóg, 3. Politika dialóg, 4. Pirooska modern leány lesz, 1 felv. színmű, 5. Jancsi cigány fogsága, 1 felv. színmű, 6. Ködkirályfi, 1 felv. színmű, 7. Toll tégő: kaláka, bohózat. Betanította Sebe Ferenc lelkész. Előadták a D. F. E. tagjai.

A szereplők, bár kettő kivételével sohasem láttak szindarabot városi színházaktól, mégis kitűnően játszották szerepüket. Különösen megdicsérendő Orbán Áron, aki művészi énekkel és rátermettségével a könnyekig meghalotta a közönséget. Egyes szerepek betanításánál is az énekszámokat tanította be.

Lelekészbeiktatás. A nagysajói ref. esperesi kerülethez tartozó Sajószent-andrás egyházközség folyó évi április hó 5-én, husvét másodnapján iktattak be lelkészi hivatalába Nagy Géza újonnan választott lelkészét. A beiktatási aktust Sigmond János beszercei ref. lelkész egyházmegyei főjegyző végezte Keresztes Jenő bankigazgató, világi elnök jelenlétében. Ugyanazon napon este a falusi ifjuság köréből alakult műkedvelők az állami iskola termében Ócázy István „Gyimesi vadvirág” c. népszínművét adták elő. A harmonium alapjára rendezett előadás minden tekintetben jól sikerült s a szereplők kivétel nélkül derekasan megállták helyüket. Az estélyt, amelyen a helybeli közönségen kívül a szomszédos községek intelligenciája is szép számban volt képviselve, reggelig tartó táncmulatság követte. — A szindarab betanítását s rendezését Nagy Géza ifjú lelkész végezte.

A kajántói műkedvelők megérdemlik, hogy megemlékezzünk róluk, mert valóban szép teljesítményük volt a május 9.-iki előadásuk, amikor Szigetelt: „A cigány” c. népszínművet játszották el. Minden dicséret megilleti ezen első vállalkozásukért.

Már az előadás körülményei is érdekesek. Alkalmasság nagy termük nem lévén, az iskola udvarán hatalmas sátor alatt helyezték el a közönséget. Mi is ott voltunk Kolozsvárról vagy 20-an, akiket nagyon érdekel a magyar népbármilyen kulturális megmozdulása. — *Nem volt elég katolikus szereplő, jöttek a református testvérek és kíséretük a kath. hitközség céljaira rendezett előadást.*

A szereplők közül külön kiemelendő Bérczi József alakítása, melyet a „Zsiga” cigány szerepében produkált. A hitközségnek kath. tanítója ő, akinek szürkülő feje fölött bizony sok gondja-bánata és öröme vonult el és talán azért volt oly kitűnő az alakítása, mert „Zsiga” cigány bánatában a maga keserűségeit siratta el

— és „Zsiga” cigány örömeiben a maga elmúlt örömeit élte újra. Sok gondja — nagy családja van — és mégis elvállalta azt a hosszú, színészi tudást megkívánó szerepet. Vállalta és helytállt. *Mi, akik a „Zsiga” cigány szerepében már sok beérkezett, hírneves színészt láttunk — gyönyörködni tudunk az öreg kajántói tanító alakításában is. Műkedvelői viszonylatban elsőrangú volt.*

Elismerés illesse a hitközség fáradhatatlan kath. plébánosát is, aki lehetetlennek látszó feladatot oldott meg, amikor ezen magyar kulturális megmozdulás élére állott. A szép siker híveinek legyen öröme, öneki pedig jutalom és biztatás a jövőre Cs. B.

Iskolai jutalom-könyvek kaphatók a MINERVA RÖNYVREKEDÉSÉBEN CSUJ—ROLOZSVÁR. !!!KÉRJEN ÁRJEJYZÉKET!!!

MEZŐGAZDASÁG.

Egy kitűnő takarmánynövény.

A *szarvaskerepet* az egykori marosvásárhelyi miniszteri kirendeltségnek, a rétek és legelők felújítása újból és újból való beállítására indított akciója helyezte, az eddig nálunk csak vadonélő réti és legelői növények közül, a vetett takarmánynövények sorába. Hogy a szarvaskerep nálunk ebbe az új helyzetbe került, annak körülbelül csak 10 éve még. De ennek a rövid időnek ellenére oly gyorsan hódított tért, mint egykor a lóhere és lucerna. Az oka pedig ennek a gyors és nagy térhódításnak volt: a gyors fejlődése, erős, sarjhajtó képessége, önvetés utján való sűrűsödése és mindennek felett: a lóhere, lucerna és baltacim mellé helyezkedő, kiváló takarmányértéke, mely különösen a tejelő tehének takarmányozásánál bizonyult elsőrendűnek.

Első szerepkörében a rétek és legelők felújításánál tűnt fel, hol a fűmagkeveréknek 15—20%-át foglalta el. Dacára azonban annak, hogy a fűmagkeverékbe ilyen csekély százalékkal vétetett fel, már a második, *harmadik évben a bevetett terület fele a szarvaskerep sárga virágjában dísztett.*

Ezen bokrosodás és önvetés utján való sűrűsödése a szarvaskerepnek, hozta magával azt, hogy az eddig csak egy, kedvező esetben két kaszálást adó rétek, a szarvaskereppel felújítva 2—3

jó kaszálást adtak, melyeket csekély levélhullás nélkül lehetett kitűnő minőségű szénának feltakarmányozni, a legcsekélyebb puffantó hatás nélkül.

A szarvaskerep a legelőkön is jól megállotta helyét; a szarvasmarhák részére kora tavasztól késő ősziig megritkulás nélkül adott elsőrendű legelőt.

A lovakkal, de különösen a juhokkal legeltetett szarvaskerepes legelő azonban, ha az kora tavaszon és késő őszi is legeltetés alatt állott, már a második évben nagymérvű megritkulását mutatta be a szarvaskerepnek. S ha az ilyen legeltetés a harmadik évre is kiterjedt, a szarvaskerep teljesen elűnt a legelőről. A juhokkal való legeltetésnél az volt a szarvaskerep veszedelme, hogy más takarmány hiányában, de önmaga értékéért is olyan mélyen a *gyökeréig* lerágták a szarvaskerep föld fölötti részét, hogy az a lélekző szervétől megfosztva, elpusztult. Ebből azon önként kínálkozó következtetés vonható le, hogy a juhokkal és lovakkal a szarvaskerepes legelőt csak nyáron legeltessük. A késő őszi és kora tavaszi legeltetést feltétlenül tilalmazzuk.

A szarvaskerepnek fűmaggal beindított termelése korán adott alkalmat a vetőmag termelésére is. A második, harmadik évben ugyanis, mint fentebb láttuk, a vetésben a szarvaskerep veszi fel a vezető szerepet, melynek virágzása s az ehhez kapcsolódó magtermése oly időre esik, a mikor a társul vetett fűfélék már mind régen elvirágoztak s így az egész területen mintha magára lett volna vetve, úgy áll a szarvaskerep magnyerésre főthasználhatóan.

A szarvaskerepnek a fűmagvak társaságában történt vetése mellett is jól lehet, hogy a keveréknek csak 15—20%-ot tette, tapasztalták a gazdák, hogy a termésnek jó hatása van a tejelválasztásra. Ez a tapasztalat arra indította a gazdákat, hogy a szarvaskerepet kiemelve a fűmagvak társaságából, más, a tejelválasztására nagyobb hatással bíró növények társaságában termeljék. Így kezdték először egy arányban, a hegyes déli oldalakon a szarvaskerepet a baltacimmal vetni, később hasonló arányban a nedvtartó mély fekvésekben a vörös lóherével vetették. A kiveszőben lévő lucernásokat pedig szarvaskerep felültetésével hozták még egy pár évig nagyobb termelésre.

A tejelválasztására való hatását a szarvaskerepnek a baltacim, lóhere és lucernával hasonlítva össze, a következő sorozatot állíthajjuk fel: *baltacim, szarvaskerep, lóhere, lucerna.*

A gyakorlat által igazolt eme sorozat először a szarvaskerepnek a baltacimmal való vetését hozta felszínre, annak eredménye lett, *hogy az eddig*

csak egy kaszálást adó baltacím a szarvaskereppel vetve két jó kaszálást adott, melyben az első kaszálásnál a baltacím, a második kaszálásnál pedig a szarvaskerep adta a nagyobb tömeget.

Jól megállotta helyét a szarvaskerep a vörös lóhere és lucerna társaságában is, mind a két helyen emelte a takarmány minőségét és mennyiségét.

A lóhere társaságban a szarvaskerep már a harmadik évben önvetés és bokrosodás útján erős térhódítást tett, a negyedik évben már kevés lóhere mutakozott, az ötödik évben pedig a szarvaskerep foglalta el az egész területet, kevés vadonéló here és füléle társaságában.

A szarvaskerepmag vetőmag szükséglete k. holdanként géppel vetve: 9—10 kg., kézzel szórva vetéssel 10—12 kg., melyből százalékos vetésre való felhasználásánál könnyen megállapítható a mag mennyisége.

A szarvaskerep, mint ismeretes, az arának nem gazdanövénye, azaz nem veti magát annyira az szarvaskerepre az aranka, hogy azt, mint gazdanövényeit a lóherét és lucernát teljes kipusztítással fenyegetse. De mint minden kulturált növényünk, úgy a szarvaskerep sem mentesített teljesen az arankától, miért is nagyon ajánlatos, hogy szarvaskerepből is csak arankamentesített magot vásároljunk és vessünk.

Gáspár József

nyug. földmiv. isk. igazgató

Növekedni fog a kivitel Az új kormánytól minden foglalkozási ág helyzetének javulását várja. Ez a várakozás tölti el a gazdákat is, akik rengeteg kárt szenvedtek a liberális kormány elhibázott vámpolitikája miatt. Végre reménység van rá, hogy a kivitel nem fogja megfojtani az óriási vámt. A minisztertanács határozata alapján az államvasutak vezérigazgatósága távirati körrendeletben értesítette a kerületi üzemigazgatóságokat, hogy május 15-től kezdve a gabona, a hüvelyes és az élőállat-exportszállítmányok után ne számítsák fel az eddig szokásos 30 százalékos exportfuvar-többletet. A gabonát, hüvelyeset és élőállatot tartalmazó exportszállítmányok vasuti fuvardija tehát a mai naptól kezdődőleg 30 százalékkal lesz olcsóbb és így ezeknek a cikkeknek a kivitelében hatalmas fellendülés várható. Némi képpen akadályozza a kivitel teljes kifejlődését Csehszlovákiának

az az eljárása, hogy a Romániából érkező mezőgazdasági cikkekkel szemben származási bizonyítványt követel. A külügyminiszter közbelépett a cseh kormánynál, hogy ezt a nehézséget oszlassa el és a kivittelt tegye lehetővé Csehszlovákia felé.

Gabonapiac.

(Dicsőszentmárton.) Búza 20 literes veka 170 lei, kukorica 70 lei, zab 55 lei, árpa 75 lei.

IPARI ROVAT

Az államnak is segítenie kell az ipart!

Most, hogy az új kormánnyal új kor-szak köszöntött az országra, az egész iparosság óriási reményeket fűz egy jobb jövőhöz. A liberális rendszer teljesen megbénította Erdély és Bánát iparfejlődését, sőt a meglévőt is annyira tönkretette, hogy ma minden iparág a legszánalmasabb képét mutatja annak a rossz és helytelen iparpolitikának, amellyel négy éven át intézték illetve lerombolták Erdély évszázados iparának technikáját.

Nem kell részletekbe merülni, mert hiszen mindenki tisztában van a jelenlegi állapotok nyomorúságaival. De bizva-bizunk abban, hogy az új kormány új rendszert fog megvalósítani és Erdély iparát, ha kell, még a legnagyobb áldozatok árán is meg fogja menteni és olyan iparpolitikát fog követni és alkalmazni, hogy minden munkáskéz munkához jusson és a munkaalkalmak lehetősége révén mindenki megtalálja boldogulását.

Az új kormánynak első és legfontosabb kötelessége, hogy összerombolt iparunkat minden rendelkezésére álló eszközökkel talpraállítsa és élethez juttassa. És ha ezt el akarja érni, akkor mindenekelőtt a már évek óta ígért fejében kilátásba helyezett ipari kölcsönöket kell folyósítani, hogy ezáltal iparosaink lélekzethez jussanak. Azután érvényesíteni kell az ipartámogatási törvényt azon intézkedéseit, amely iparosainkat gépekkel és egyéb munkaeszközökkel látja el, ami által a nehéz viszonyok közt lévő iparosainkon nagy mértékben könnyítene a kormány. Iparosainknak pedig legerősebb vára volna, ha anyagbeszerzési szövetkezeteket létesítenének, amely szövetkezetek révén számottevő olcsóbb árkülönbözeteket érnének el kalkulációjukban. Természetesen ezektől a szövetkezetektől nem szabad idegenkedni elavult, ósdi felfogások rémlátományai miatt, azért, mert ezekhez vezetőkre és irányítóokra van szükség, de még ezen

szervek mellett is 20—25 százalékkal olcsóbb anyagához jutnának iparosaink, mint így, amikor harmad-negyed kézből kell az árut magas áron beszerezni. Továbbá meg kell nyitni a bilincsekbe vert szabad ipar és kereskedelem zsilipjeit, hogy a szabad verseny hatása alatt erősödjön és szilárduljon iparunk.

Szóval minden uton-módon arra kell hogy törekedjen a kormány illetékes szerve, hogy iparunkat megmentse, azt fejlessze és erőssé tegye. Persze mivel iparról van szó és minden iparos egyenlő, oszlopos adófizetője az államnak, nem szabad e téren különbséget tenni nemzetiségi szempontok előtérbe tolasásával, mert iparosainknak egyetlen céljuk az, hogy dolgozni és produktív tudjanak. És az államnak sem lehet más célja, mint az, hogy egy erős alapokon álló ipara legyen, mert ha egy államnak erős az ipara, akkor ott nem lehet szegénység és nyomor, csak jólét és boldogság. Már pedig amíg a helyzet nem változik, addig csak a legnagyobb szegénységről és nyomorúságról lehet szó egész Erdély és Bánát népei közt.

Dr. Weress Endre.

Valuta jegyzések.

Kolozsvár, 1926. május 15-én.

1 dollár	— —	=	263—268	Lei
1 font sterling		=	1280—1313	
1 svájci frank		=	51·15—52·20	
1 francia frank		=	8·20—8·26	
1 arany márka		=	64·30	
1 lira	— —	=	9·45—9·96	
1 cseh korona		=	7·80—8	
1 dinár	— —	=	4·75	
1 osztr. shilling		=	37·50	
260—265 magy. K		=	1	

BABOS ÉS TÁRSAI

VASKERESKEDŐ, • CLUJ-KOLOZSVÁR.

Tisztelettel értesítjük a n. é. közönséget, hogy a Cluj-i piacon 28 év óta fennálló vaskereskedésünket a Baromvásár-téren,

Galamb-ucca 1. sz.

alatt egy dúsan felszerelt fiók üzlettel bővítettük ki.

A vidéki közönség n. b. figyelmét hívjuk fel erre, akinek pontos, gyors és kényelmes kiszolgálását vettük alapul e fióküzlet megnyitásával.

Teljes tisztelettel

BABOS ÉS TÁRSAI vaskereskedő.

MULATTATÓ

Kövessük őt.

Nincs nála istenibb lény a világon,
Nincs nála szeretőbb és szenvedőbb.
Haladjunk tiszta szívvel nyomdokában,
Kövessük őt!

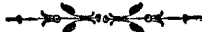
Nagy lelkeből a jószág fénye árad
9 naponként világít minden bú előtt.
Egész valója irgalom, bocsánat.
Kövessük őt!

Hittel hajol le Lázár nyomorához,
Magához emeli a szenvedőt;
Vérző igaznak igaz könnyel áldoz...
Kövessük őt!

Előtte nincs különbség. Ember: ember.
A szívet nézi, a rejtett redőt.
Keze csak áld, csak simogat, de nem ver,
Kövessük őt!

Nehéz útjának tövis a virága,
De példájánál nincs nagyobb, dicsőbb,
Amerre jár — akár a Golgothára —
Kövessük őt!

Endrédi Sándor,

A legrégebbi iparosok.

A gőzgép, vasut, telefon és rádió korszakában élünk
szűk az emberi tudás, haladás annyi nagyszerű viv-
Kinek jutna eszébe, hogy a haladásnak minden egyes
lény, mely a mai kor emberének életét megkönnyíti,
mennyi áldozatos munkának, önfeláldozás-
nak a révén született meg? Ki gondolna arra,
hogy hány százézer évet, talán több millió évet is vis-
szere, keresse, hogy hol is gyökerezik minden tudásunk,
fejlesztésünk?

De nem is az egyes feladata ez. Elvégzik ezt a nagy és
munkát azok, kik életüket, minden idejüket áldozták
a felfedezésére, hogy nyomról-nyomra visszafelé haladva,
keresik meg minden egyes jelentőséget, ami az ember
előrelépésével összefügg s mikor elérnek a kezdet kez-
detéig, lépésenként, most már előremenő lépésekben haladva,
keresik meg a fejlődés fokozatos fejlődésének a történetét.

Az őzönvíz előtti korszakban is jó messzire kell vis-
zárunk, míg ráakadunk az első biztos emberi nyomokra.
Az őzönvíz előtti ember meglehetősen idegenül mozgott a Föl-
földi természeti képességgel nagyon korlátozott voltak. Olyszzerű
mint a járó tanuló gyermek, aki a gyomrán keresztül
mindent. Ahogy azonban megszokta a biztosabb
járást s ez agyrendszerét jótékonyan átalakította,
szabadultak mellő végtagjai, megtette az első lé-
ny a természetfeletti uralmat megszerezze. Igazi urra
a tűz ismerete mellett technikai ismeretei avatták.
A tűz volt az őzember kezében az a fegyver, melynek
függetlenítette magát az anyagtól, ezt a maga
hajtotta, úgy idomította, módosította, amint azt az
ismerete megengedte és céljai kívánták.

Ez a legrégebbi ipari tevékenység házi gazdaság for-
májában jelenkezik: mindenki maga állítja elő a neki szük-
séges eszközöket és fegyvereket, majd kiválnak egyesek,
másutt meg a nyers anyagban való bőség és felesleg nyo-
mán támadnak egyszerű ipari központok, melyeknek termé-
keit a cserekereskedés vitte messzi vidékekre.

Az őzember életében is kellett lennie egy hosszabb
időnek, melyben éppen olyan rabja volt a természetnek, mint
az állat s eszközei fegyverei a természetnyújtotta kő- és fa-
darabokból állottak, melyeket minden átalakítás nélkül hasz-
nált fel, mint pl. a pávián, mely a természetnyújtotta fa- és
kődarabot fegyverül használja fel ellenségével szemben, vagy
pedig arra használja fel, hogy velük a csonthéju magvakat
feltörje.

Hogy legrégebbi eleink ipari tevékenysége mi mindenre
terjedt ki, csak részben tudjuk megállapítani, mert idők fo-
lyamán sok minden a pusztulás áldozata lett. A ránk maradt
s a különböző területeken, barlangokban foganatosított ása-
tások eredményei alapján biztosan tudjuk, hogy földolgozta
a követ, a csontot, kagylókat és
vannak olyan kőeszközök, me-
lyekből teljes határozottsággal kö-
vetkeztethetünk arra, hogy a most
felsorolt anyagoknál puhább fát
is megmunkálta, de ennek emléke
az anyag természeténél fogva
éppen úgy elpusztultak, mint pl.
az összetűzött, varrott állatbőr-
hák, fonott kasok stb.

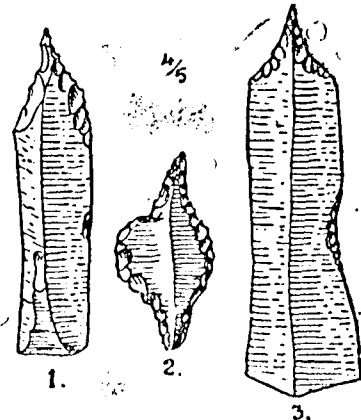

1. kép. Tűzkőszakóca.

pattintásokkal megdolgozza, ezáltal az él nyer keménység-
ben. Ugyanilyen módon készítette furóit is (2. kép.) és egyéb
holmijait is (3. kép).

Ezeknek s más hasonló
eszközöknek idők jártával
nagy szerepük van a fa- és
csont megmunkálásában (4.
kép).

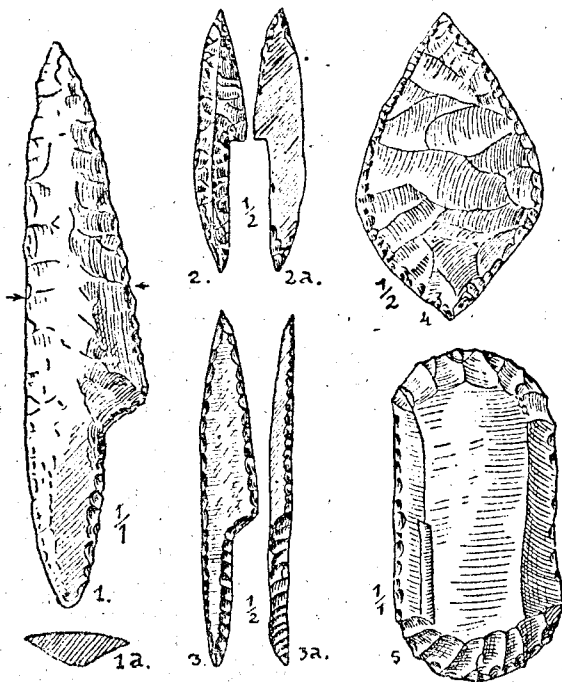
De kitudná mind felsó-
rolni azt a sok kő- és csont-
holmít, ami mind beszédes
bizonyítéka annak, hogy
első iparosaink a vízözön
előtti őzember, sikerrel
veszi fel a küzdelmet a ter-
mészettel szemben, győzel-
mesen birkózik meg az
anyaggal, melyből eszközel,
fegyverrel készültek és a tűz

2. kép. Tűzkőfurók.

hirtokába is lassan-lassan olyan mértékben szerzi meg az
anyag és természet mostoha körülményei felett való uralmat,
hogy felébredhetnek kényelmi szempontjai is. Már nemcsak

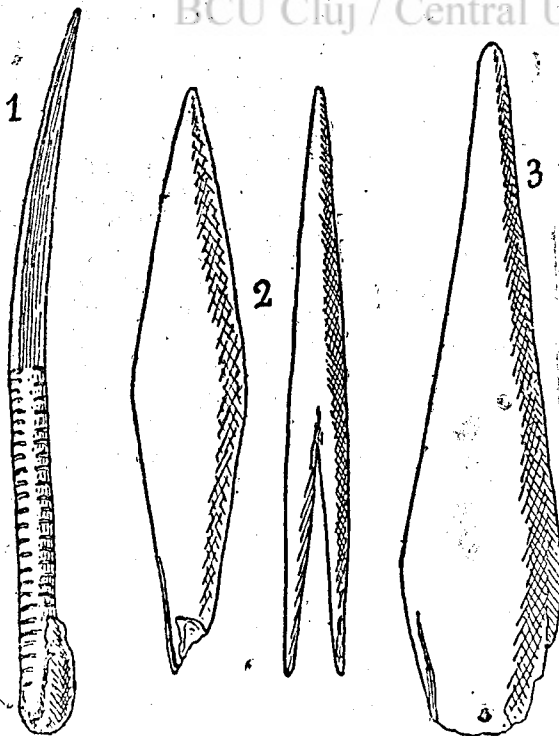
a testi, a gyomor kérdése sarkalja tevékenységre, hanem a mellett, hogy életét kényelmesebbé tette, magának ékszereket készített, áldoz a magasabb szellemi élvezeteknek: olyan

3. kép. Tűzkövecsek és vakarók.

művészi tevékenységeit fejt ki, melynek termékei előtt ma is, annyi tenger idő elmúltával, bámulattal állunk meg.

Az ember fellépése emez első idejében becsülettel felel meg kettős élethivatásának: *a fajfenntartás és a művelődés*

4. kép. Csontár és dárdahégyek.

fokozatos fejlesztése magas szellemi hivatásának. A vizözön zökkenőt jelent ebben a fejlődésben, de akik fölveszik az elejtett zászlót, a tűz és a technikai ismeretek birtokában sikerrel viszik azt győzelemre.

K. B.

Dr. Roska Márton: A régebbi kőkor c. munkája alapján, mely a napokban hagyja el a sajtót 20 nyomtatott lapon terjedelemben s 220 képpel illusztrálva. A magunk részéről is a legmelegebben ajánljuk az érdeklődők figyelmébe. Ára 300 lej, megrendelhető szerzőnél (Cherescu-u. 2. sz.), vagy lapunk után.

Az emeletes birtok.

Irta: *Jakab Ödön.*

A kőpataki határnál mostohább határt még nem láttam! Mintha csak azért teremtette volna az égi Cselsés, hogy a buján termő rónaságokat még jobban becsüljék az emberek. Csupán a falu patakja mentén valamicske térség, apró kaszálórétekkel és libalegényekkel határ többi része meredek hegyoldalakból áll, melyek huzamosan fekvő, lankásabb hajlatok csikoznak lépcsősen. Azokon a lankás hajlatokon van a falu összes kertje: azokon terem a kukoricája, szálás gabonája, ami szükséges a házhoz.

Hát biz ott sok fáradtságból, sok vesződéssel a mindennapi kenyér. Hanem azért valahogy mégis elégedél a falucska jámbor, igénytelen népe, kivált, ha esztendő kedvez, mint amilyen akkor hátráltatta a munkát, amikor az alábbi nagy esemény történt. Az esztendőben ugyanis a két középső évszak a megsorrendjét nyilván összetévesztette, mert a nyár annyira volt, hogy az már a legszomorubb ősszel is igen volt. Merő nyomorúság volt a falu élete! Az éjszakák csak eltelték lassanként, mert aludni eléggé jól lehetett hajcsepegés csendes muzsikája mellett; hanem a talanul töltött napok szörnyű unalmasok voltak! A föld volt zárva a szegény munkásnép! Az égbolt többnyire volt aggatva lomhán logó, vastag, fekete felhőlepedők a hegyek tetején állandóan nehéz ködök borongottak, valósággal bugyborékolta a föld az ember lába alatt. Lépett a házból az udvarra. Kaszálásról, szénatakarításról más effélérről szó se lehetett. A közelgő aratás idejére elkeseredve gondolt minden gazda!

Ebben a siránkozó esztendőben a felső határon a föld is megmozdult jó darabocská helyen, mint meguntta volna már az örökös esőt s el akarna Kőre menni. Egy éjjel, tudniillik, hegyszakadás történt: a Bodor Elek mélyen beázott árpaföldje egész hosszán felcsúszott a hegyről s össze-visszahasadozva lecsúszott a kedi János közvelelül alább fekvő kukoricására, mely utolsó barázdáig vastagon elfedett. Fent a régi helyen idomtalan, sáros szakadék maradt, lent pedig a nyáron elült kukoricák felett rücskösre kuszált árpavetés zongatott a szél.

Mikor ennek a hegyvidéken is csak nagyritkán tudó esetnek a hírért másnap reggel egy pásztortól faluba bevált: nagy riadalom támadt a nép között. A szédségről-szomszédságra harapódzott a hír, mint a széles időben. A faluban végesvégig felbojduzott az érdeklődés az emberek elébujni a házakból, akárcsak a bogarak a kövek alól a tavaszi verőfény első melegét tudták elhinni, hogy valakinek a szántóföldje képes elmozdulni ezen a világon a régi helyéről! Mert, Bodor Elek uramat a cselédel el-hagyogatták a nehézsége miatt, azt tudta a faluban az utolsó gyermekéig hogy a földje is elhagyja, azt nehéz elhinni épeszű embereknek.

Csakhamar kisebb csoportokba verődtek össze az érdeklődők s elmentek a sár ide, sár oda! — utra kerekültek a felső sátor felé, hogy lássák: mennyi igaz a pásztortól meséjéből? Egy óra múlva már egész sereg ámulóan a földcsuszamlás körül s nagy zsinatolással tárgyalták az eseményeket. Némelyek roppantul sajnálták szegény Erkei János temetett drága kukoricájáért; mások azt vitatták, hogy fog lenni a helyet cserélt árpa? A Bodor Eleké, aki a földet vetette? Vagy az Erkei Jánosé, akinek a birtokára került az árpavetés, ami kevés ismét lábrakap és megérdemelt? — Hát, tudjátok, akár így lesz, akár úgy lesz, szent bizonyos, hogy a földnek ez után a nyugtalan

semmit se várhatunk! — véleményezte egy megszeppent

A pupos hátú Sós Miklós, aki egyébiránt is híres jó-
mondó volt, még sulyosabbnak ítélte a helyzetet:

— Ez a romlás, meglássaátok, a világ végének a jövetelét
amit én különben már a télen előre megálmodtam!
megálmodtam, mintha most is látnám!

Alkadiak azonban józanabb eszűek is, akik nem csi-
egész eseből valami különösebb dolgot. Nem ré-
zatek, nem buslakodtak a Sós Miklós jóvendőlése miatt,
szembeszökő kárörömmel nézték a Bodor Elek uram
kötött árpáját. Először ők is jól kicsodálkozták magu-
azután csakhamar összedugták a fejüket s szapuini
Bodor Eleket, a szerintük büszke, fukar uzorást.
tartottak attól, hogy meghallja, mivel távol állott tőlük.
Egy régi haragosa indította a szót:

— Na, most az öreg pénzeszsák még büszkébb lehet,
szeltes a birtoka, amelyenek a városban az uri paloták!
és gunyosan elkacagta magát s ugy folytatta:

— Hanem a felső traktuson, amint látom, az árpája
áll! Abból a kamatot nehezen kapja ki!

— Sebaj! — Elege van ugyanis! Eleget összeharácsolt
a megszorult emberektől! — vágta közbe hár
egyszerre.

— Csakhogy a szerencséje ugylátszik most hátat for-
jegyezte meg egy hang.

— Meg is érdemli az Isten büntetését, — állapították
egy egyetértéssel, mert szegény Erkedinek a fiát is
egy önkre fogja tenni, ahogy' most a kukoricaföld-
teret! Miért nem akarja Juliskát feleségül adni
Palihoz? Hisz' annál a fiunál lámpással se tudna a
jobb férjet keresni! S egész falu tudja, hogy ugy
egymást, mint a macska az édes tejet. De Pali nem
gádog az öregnek! Bizonyosan az új szolgabíróra

Bodor Elek persze mindebből nem hallott egy szót se.
Állapította folyvást csak az elköltözött árpaföldjén jár-
leg megcsóválta szomorúan a fejét s magában me-
gondolkozott. Mikor aztán látta, hogy itt már hiába
okoskodás, hangosan felszusszanva, odafordult az
kéhez:

— Hát biz' itt, fiaim, nem sokat aratok az idén!
— Hol nem arat sokat? ... Itt? Az én földemen? —
meg a háta mögött Erkedi János, aki Pali fiával, kissé
éppen akkor érkezett oda.

Bodor uram hátrafordult:

— Itt fiam! Mivelhogy itt van most az árpám.
— Hát aztán az én kukoricám, hol van?

— Annak is itt kell lenni, fiam, ha ide vetetted, mert
nem vittem!

— Nem vitte, de rájött a földje!

— Nem tehetek róla. Én nem küldöttem.

— De én se hittam!

— Te se hittad, fiam, hanem, amint látod, az Isten ren-

— Már akárki rendelte, de ez a föld az enyém min-
itt szántottak vetettek még a nagyapám is! Itt
mincs mit keresni! Elég nagy az én romlásom anél-
Elég keserű az én lelkem s ne próbálja meg senki
ban elkeseríteni!

— Csendesedjék, édesapám! — csilapította Pali sze-

— Majd el lehet talán igazítani valahogy másként is.
— az apja még inkább telfortyant:

— Nem igazítok én senkivel semmit! Ez a föld az
S aki a lábát az én akaratom ellen ide merte tenni,
meg előre a testamentumát!

— Bodor Elek nem akarta a dolgot elmérgesíteni s azért
szag nélkül mondá:

— Hát, fiam, ugy kénytelenek leszünk törvény elé menni.
— erre már szót emelt a falu bírása is:

Azt éppen ne tegyék! Mert az én hivatalos béléltásom
szerént itt egy erősen ritka, kényes ügyről van szó, amiben
még a bölcs törvénytudó uraknak is sokat kellene törni a
fejüket, amig igazságos ítéletet tudnának kieszelni! Én leg-
alább nem tudnám hirtelenében megmondani, hogy az árpa
most kinek van a földjén? Hosszu per lenne ez s akinek a
javára dölne el, annak is megennék a hasznát addig az
ügyvédek. Nekem az a tanácsom, hogy a felek valamiként
egyezzenek meg és a panaszukat ne vigyék tovább Kőpa-
táról!

A bíró szavaira általános csend lett a gyülekezetben.
Helyeslőleg bólogattak össze az emberek, de senkinek sem
érte fel az esze, hogy milyen módon lehetne ezt a kérdést
elintézni.

Szerencsére a tiszteletes urat is kivitte oda a hegy meg-
mozdulásának hihetetlen híre, noha hajlott kora miatt a hegy-
mászást immár nem kedvelte. S pláne ilyen sáros időben,
mikor az ember a lapályon is könnyen elsikamodhatik.

Ragaszkodó hivei ott is szeretettel fogadták a szelid
arcu, galambbősz aggastyánt s mihelyt maguk között látták,
olyasféle megkönnyebbülést éreztek lelkükben, amilyent az
orvos megjelenésén éreznek a háznál, ahol nagybeteg van.

A két káros rögtön panaszolni kezdett, mint a gyer-
mek az édesanyjának, ha eltört a játéka.

— Látja, tiszteletes uram, tönkrement a földem!

— Az enyém is! — sóhajtott a másik.

A jószágos lekipásztor egyelőre egyiknek se felelt, csak
hosszasan nézte, nézdegette a két panaszos földjét s eltű-
nődve ühmgetett magában.

— Ilyen csoda nálunk még nem esett, tiszteletes uram!

— vette fel a szót ismét Bodor Elek. — Sehogyse tudom
megérteni!

— Én pedig már mindent értek, Bodor uram! — hang-
zott végre csendesen a válasz. — Elöttem teljesen világos,
hogy itt az Isten akarhatja beszél.

— Hogy-hogy?

— Megmondom én mindjárt, csak figyeljenek ide!

Az emberek még szorosabbra huzódiak a kedves pap-
jok körül, hogy annál jobban hallják minden szavát.

Az öreg tiszteletes pedig, Erkeihez fordulva, nyugod-
tan kérdezte:

— Mondja csak, Erkei, kire fogja maga hagyni ezt
a földet, ha az Isten egykor elszólítja abba a másik, boldo-
gabb hazába?

— Én Palira hagyom, ahogy az édes apám is egykor
reám hagyta. Nekem nincsen több gyermekem, csak ő.

— Helyes!

S most a másikat kérdezte meg:

— Hát maga, Bokor uram?

— Én is csak Juliskára hagyom. Nekem is ő az egyet-
len gyermekem.

És a kezével lemondólag legyintve tette hozzá:

— Ennek a darab földemnek a helye ugyan már csak
agyagveremnek jó!

— Azzal tehát tisztában vagyunk, — foglalta össze a
tiszteletes az eddigi nyilatkozatokat, — hogy ez a két darab
föld annyi, mintha máris a két gyermeké volna. S most
mehetünk tovább. Én ugyanis ugy tudom, hogy Pali meg-
kérte Juliskát.

— Ugy is van, tiszteletes uram! — hangzott innen is,
onnan is a hivei közül.

A jó öreg pedig csak tovább beszélt:

— És az is természetes, hogy mikor valaki egy lány
kezét megkéri: ugyanakkor egyszersmind a lány birtokát is
megkérte társul a maga birtokához. De ugy hallom, hogy
Bodor Elek uram a kérőt elutasította. Igaz-é?

Bodor Elek mentegette magát:

— A mi lányunk fiatal még, tiszteletes uram! A földöt
még igen nehéz lenne neki!

— Igen ám, — vágott vissza a tiszteletes, — csakhogy

Ciuj—Kolozsvar, Str. A. Muresan (volt Attila-u.) 10.

K. B. Székelyhid. A legrosszabb szőlő és bor dús televény földben, a humuszban terem, mert ebben túlnyomó a nitrogén, ami elhizlal, torhává tesz, fogékonyra minden betegséggel szemben. Hogy borszőlőnk cukorból legyen, a venylgén a fűt fölött 10 levelet kell meghagyni. Ellenben, ha csemege-zőlőt termelünk, bőven elég 5 levél. (Dr. Sz. B.)

SZERKESZTŐI-ÜZENETEK

Apróhirdetések tarifája: Minden szó vastagabb betűvel 10. L. Legkisebb hirdetés 10 L. állást keresők részére 20 szóig 50 L. Előfizetőknek minden szó 4, vastagabb betűvel 8 L.

Az apróhirdetési díj előre beküldendő.

Dr. M. Zs. Nagyvárad, M. M. és G. J. Slnváva, N. G., R. K. és ifj. L. J. Szentjobb, Sz. és V. J. Kraszna, N. P. Vajdahunyad, K. A. Korond, J. L. és Sz. G. Szatmár, D. M. Kozspata, K. F. Ótelek, F. M. Majláthfalva (a kép dalt átadtuk jelzett helyre, ahol nagy díjmmel használják és köszönik), B. R. és A. D. Harasztkerék, V. B. Buzásbesenyő (XII. 31-ig kell 90 L.), I. S. Vadász, B. S. Erdőfűle, P. J. és T. E. Nagykároly.

Az itt felsoroltak az új előfizetőkért, lelkes és önzetlen támogatásukért fogadják mély tiszteletünket, halánkat és köszönetünket, bizalommal kérjük és várjuk további eredményes támogatásukat.

U. B. Gyimesbükk. A 180 L-t könyveltük. Gy. Teke. Amire gyors választ vár, azt ne várja senki utalvány-szelvényen, mert az utalvány legtöbbször nagyon későre fut be hozzánk. Irtunk. N. K. Túr. Nálunk csak egy példány van bejegyezve, írja meg mindkettőnek a számát. Sz. J. Haró. Egyik lap törülve, másban 1925. XII. 31-ig. Sz. L. Alsószopor.

Minden igaz magyar ember az Országos Magyar Párt és a kormány közös listájára iratkozzon, aki más tanácsot ad — az álpróféta és egységbontó. 1926-ra még kell 30 L. G. I. Szodony. Gondolatal szépek, de verselése még nem érett meg a közlésre. Dr. K. L. Nagyvárad. Igaza van, az ilyen „Órtűzek” helyett a helyes cím ez volna: „Gyujtogatás”. Elveink nemére van azonban a vitakozás, **megnyugodni tiszta szándékunk, lelkiismeretünk és sokat katb. olvasónk bizalma, akik lapunkat állandó olvasásából és egész évfolyanból ismerve itélik meg, nem egy kicsi példányból, amely bántani a világot sem lehet senkít.** Köszönet. B. M. Csikbánkfalva.

Elváltunk sorainkból azzal, hogy a „Magyar Nép”-et megkárosítani épen annyira nem szép, mint a gyermeknek apját, vagy a testvérnek testvérét bántalmaznia. K. Gy. Csikbánkfalva. A bejelentett 8 előfizető előfizetése 1926. III. 1-én lejárt, a 16. szám expedálva, köszönet. L. A. Ozsóla. A felszólítás 1926. III. 31-ig bezárólag szól. B. A. Csikbánkfalva. Jó vers lenne, ha a szótagszám kiadása érdekében erőltetett szóösszehuzások nem rontanák. S. Gy. Zselyk. Most értesültem, hogy a **kisenevi sorsolást** belligyminiszter engedélyvel és utoljára elhalasztották a 1-re; rendben 1926. XII. 31-ig. F. M. Csikbánkfalva. Évi díj 130 L. Sz. L. Pankota. Levelet kisérő-írral elküldöttük az aradi főispánhoz, s ha eredménye nem lenne, azonnal a illetékes Minisztériumhoz teszlünk papírral. S. B. Muzsdaj. A 120 L könyvelve van.

Magyar Nép-et olvasni és terjeszteni magyar kötelesség!

Apróhirdetések.

Mezőgazdasági, vetőmag és gép üzletekkel foglalkozó, hirtelen fejlődésnek indult vállalat, egy millió lel készpénzzel rendelkező társat keres. Érdeklődő levelek „Fejlődő üzlet” jelleg alatt a lap kiadóhivatalához intézendők.

Veszek egy kis házi villanyozó gépet, te-leppel együtt, ha valakinek volna eladó, írja meg az árát **Gedeon Ignác Báfaniú Mai—Nagy-bacon, Háromszék m. címre.**

Keresem **Kádár Márton ref. tanítót**, kívül orosz fogságban (Krasnojarszk) együtt voltam, aki tud róla, szíveskedjék címét tudatni: **Ehert József Iara de jos—Alsójdára, Torda-Aranyos megye.**

Most jelent meg terjedelmes, bő tartalom-mal Gyerkes Mihály szabadoktatási és szo-cióális szervezések utmutatója: **A népműve-lés vezérkönyve**, mely részletes tájékoztató az elemi oktatás intenzív építésére, az ifjuság társadalmi továbbképzésére, a felnőttek kul-turális és gazdasági megszervezésére. Magyar-román szövegű mintákkal ellátva, kiadja a Tanítók Lapja kiadóhivatala Odorheiu—Szé-kelyudvarhely. Ára 120 L.

Éladsó egy 6-os Hofferr—Schrantz gőzcséplő garnitúra, kitűnő karban van, 4-es gőzgarni-túrával is elcserélném, **Máthé Lajos Hrcuș-Árkos Háromszék megye.**

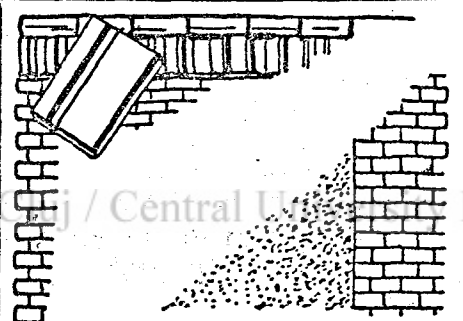
Cípcészek szaklapja megrendelhető **Babos Károlynál**, Cluj—Kolozsvar, Str. Pata 87. szám.

Magyar ember olvassa

az **UJSÁG**-ot

a legfrissebb, legjobban érte-sült, legolcsóbb napilapot, mely a magyar egyházak és a Magyar Párt céljait leghűbben szolgálja. — Egész évre 800 lei, fél évre 400 lei, negyed évre 200 lei. Egyes szám ára 3 lei.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Cluj—Lolozsvar, Str. Regina Ma-ria (v. Deák Ferenc-utca) 35. szám.

ARANYOSGYÉRESI AGYAGIPAR R.-T.

Ajánlja elsőrangú, földgázzal égetett hor-nyolt és hódiarku TETŐCSEREPÉT, nor-mál és németméretű FALI- ÉS KUT-TÉGLÁJÁT valamint elsőrendű, különböző méretben készült ALAPCSŐVEIT.

Cég és Iroda Turda-Torda. Telefonsz: 107.

Kurucok nagy napjai

Szalacsy Rác Imre

Ára 60 L, kapható: Sz. RÁC IMRE Záláu—Zilah Plebánia cimen.

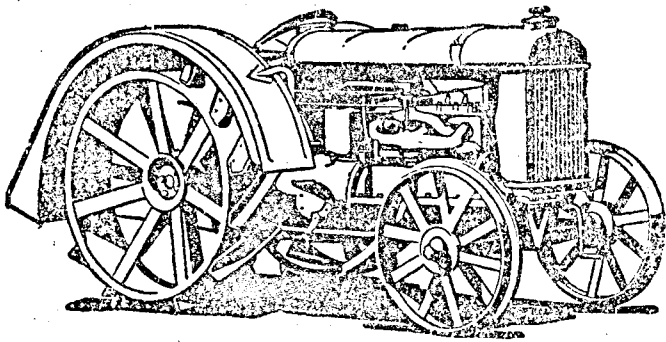
MEGJELENT A MOCIANU-FÉLE ORSZÁGOS VASUTI NYÁRI MENETREND!

Ára csak 40.— Lei!

Csinos kiállítású, 100 oldalas könyv térképpel, román—magyar és magyar—román állomás névsorral! Praktikus összeállítás! Megbízható adatok! Összes vonatok és autóbusz-járatok! Utazó kereskedők részére egyedül, tökéletes és részletes menet-rend, mely a vonatok csatlakozásait is kimutatja!

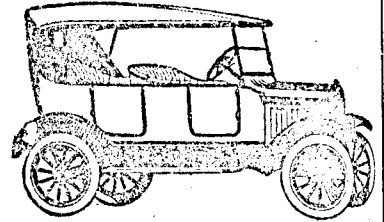
Kiadóhivatal: Cluj—Kolozsvar, Str. Radu (volt Bocskai-utca) 4.

Kapható az összes könyvkeresék-ben és újságárus helyeken!

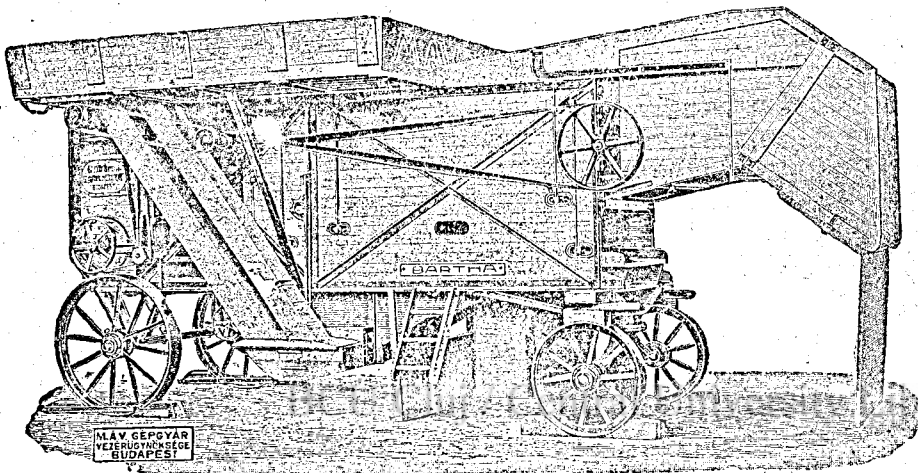
Agroffera S. A. ezelőtt Schieb gépgyár r.-t.

Tg.-Mures—
Marosvásárhely
Str. Călărășilor (volt
Kossuth L. és Hid-u.) 7.

Ford személykocsik, traktorok, cséplő garnitúrák, legolcsóbb árakon, kedvező részletfizetés mellett, azonnal raktárról szállíthatók. — Benzin, olaj és műszaki anyagok nagy raktára.

Megérkeztek a legújabb típusu Máv. cséplők.

Mielőtt vásárlásra határozná magát, tekintse meg azokat.
Rivánatra Fordson traktorral, petroleum v. nyersolaj lokomobilokkal párosítom.
BARTHA ÁRPAD géposztálya, S.-szentgyörgy-Sft. Gheorghe.

Kolozsvári Takarékpénztár és Hítelbank Részvénytársaság.

Cluj—Kolozsvár, Piața Unirei
(volt Mátyás Király-tér) 7.

Alaptőkéje: 25,000,000
Tartalékok: cca 24,200,000

Fiókkal: Désen, Dicsőszentmártonban, Gyulafehérváron és Marosvásárhelyen. Affiliált intézetek: Alsófehérvármegyei Gazdasági Bank és Takarékpénztár R.-T. Hegyenyés-Torda-Aranyos Vármegyei Takarékpénztár R.-T. Torda-Udvarhelymegyei Takarékpénztár R.-T. Székelyudvarhely.

Áruraktárral a vasúti állomás mellett. — Betéteket elfogad, váltókat leszámít, átutalásokat teljesít. — Mindenféle bankeszközletet előnyösen végez. — Hafa depozit! Engedélyezett devizahely!

ELLENZÉK

az erdélyi magyarság legrégebb, legélénkebb, legelterjedtebb napilapja. — Ennélfogva mint hírdetési organum is nélkülözhetetlen.

ELŐFIZETÉS:

egy hónapra 100, negyedévre 270, félévre 520, egész évre 1000 Leu.

ELLENZÉK

szerkesztősége: kiadóhivatala:

Str. I. Brătianu Str. Iuliu Maniu

Király-utca 22. Szentegyház-u. 1.

CLUJ — KOLOZSVÁR

A szerkesztésért felel:
GYALLAY DOMOKOS

A kiadásért felel:
PETRES KÁLMÁN
kiadóhivatali igazgató

HÖNIG FRIGYES ARAD

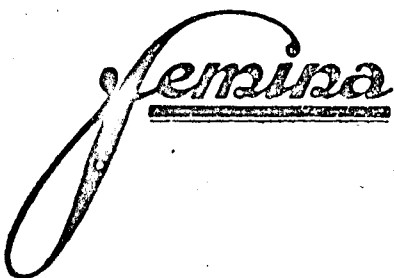
Románia legrégebb és legnagyobb
HARANG ÖNTŐDÉJE

Alapított 1840-ben.

Ajánlja saját találmányú szabadalmazott
HARANGJAIT

a hangok előre való meghatározásával.
Vas harangszerelvényeket és vas harang-
állványokat. Nemes anyag, nemes művek.

Legelőkelőbb kalapszalon a

Cluj—Kolozsvár, Piața Unirii (Fűtér.)

„Transsylvania” Bank r.-t.

ezelőtt

Gyulafehérvári Takarékpénztár r.-t.

Alapított: 1872. évben.

Fióktintézetek:

Kézdivásárhely

Csíksereda

Ditró

Torda

Elfogad betéteket, leszámítól váltókat
és bárhova teljesít átutalásokat és
meghitelezéseket.

Vezérképviselete:

A Gazdák Általános Biztosító r.-t.-nek

Affiliált intézete:

Parajdi Közgazdasági Bank, Parajd.

Vásárlásainál saját érdekében
mindig hivatkozzék a lapunk-
ban olvasott hirdetésre!